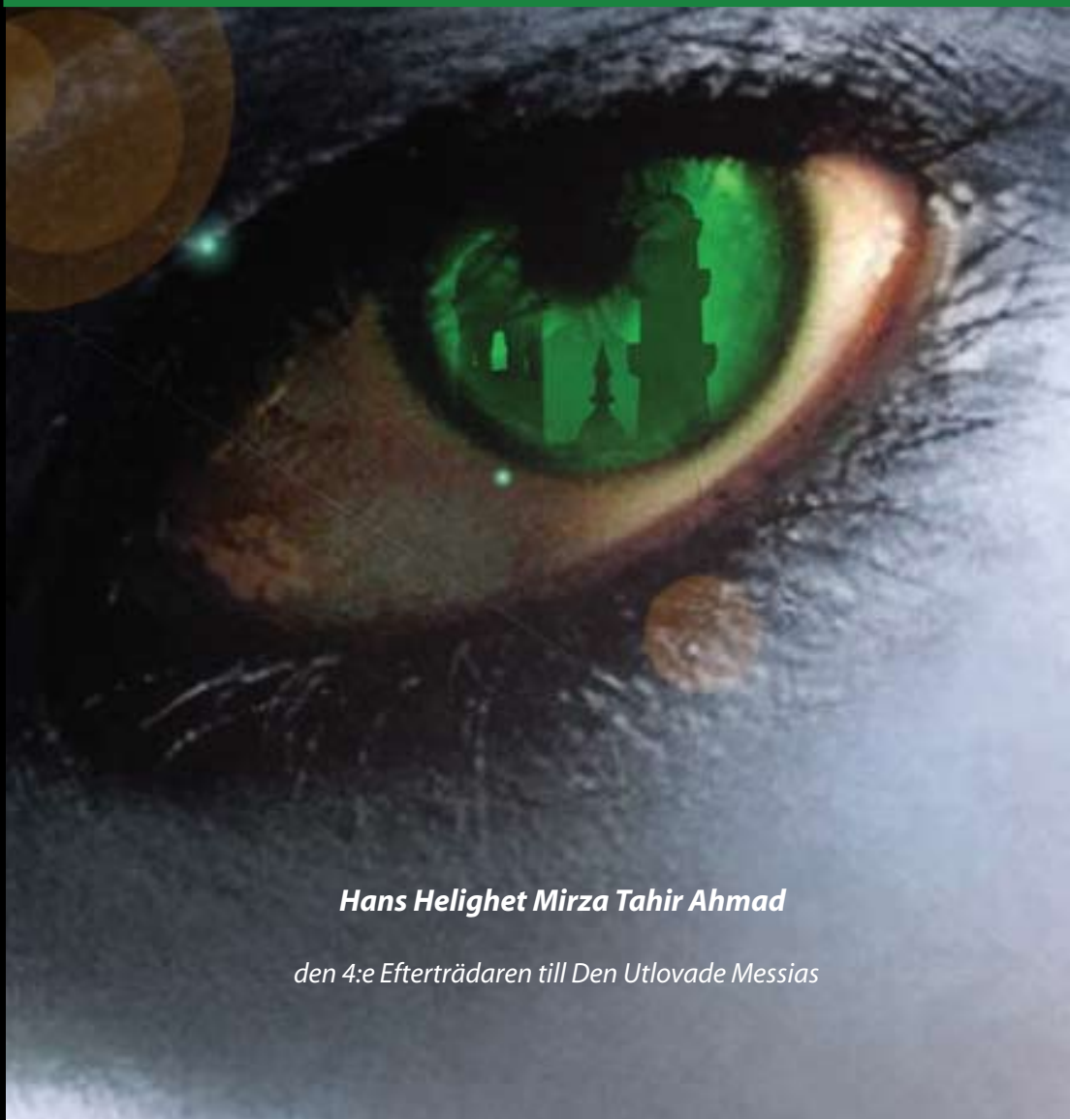

En Elementär Studie av
ISLAM

Hans Helighet Mirza Tahir Ahmad

den 4:e Efterträdaren till Den Utlovade Messias

EN ELEMENTÄR STUDIE AV ISLAM

Hans Helighet Mirza Tahir Ahmad RA

TITEL |
AN ELEMENTARY STUDY OF ISLAM

SVENSK ÖVERSÄTTNING |
EN ELEMENTÄR STUDIE AV ISLAM

FÖRFATTARE |
Hans Helighet Mirza Tahir Ahmad

ÖVERSÄTTARE |
Waseem Ahmad Zaffar
Amer Saeed Raja

PUBLICERAD AV |
Islam International Publications Ltd.
Islamabad,
Sheephatch Lane
Tilford, Surrey GU10 2AQ
United Kingdom

TRYCKT AV |
Raqeem Press,
Islamabad, Tilford.
United Kingdom

KONTAKT |
Ahmadiyya Muslimska Samfundet
Nasir Moskén
Tolvskillingsgatan 1
SE-414 82 GÖTEBORG
Tel | 031-741 64 80 | 031-741 64 89
Fax | 031-741 64 81
www.alislam.org | www.ahmadiyya.se

Copyright © 2007, Islam International Publications Ltd.
Första upplagan 2007
ISBN 91-975461-1-9

OM FÖRFATTAREN |

Hans Helighet Mirza Tahir Ahmad var den fjärde efterträdaren till Hans Helighet Mirza Ghulam Ahmad ^{as} som utropade att han är Messias och Reformatorn, utlovad av alla stora världsreligionerna till människorna av senare tid. Hans samfund är en dynamisk, världsomfattande missionskraft inom Islam.

Hans Helighet Mirza Tahir Ahmad föddes den 18 december 1928 i Qadian, Indien. Han fick sin utbildning i Indien, Pakistan och Storbritannien. I Storbritannien läste han på The London School of Oriental and African Studies. 1982 valdes han till överhuvud för den världsomfattande Ahmadiyya Muslimska Samfundet efter den tredje Khalifens (*efterträdaren*) frånfälle. Den anti-Ahmadiyya förordningen som påtvingades den 26 april 1984 av General Zia, dåvarande diktatorn i Pakistan, gjorde det omöjligt för honom att fungera som samfundets ledare medan han var i landet. Efter konsultation bestämde han sig för att lämna landet omedelbart. Tre dagar efter kungörandet tog han planet från Karachi och kom till London där han för närvarande är bosatt och där kommer han att stanna kvar tills situationen i Pakistan förändras till det bättre.

Hans Helighet Mirza Tahir Ahmad var vida berest och levererade tal till samfund inklusive människor från livets alla vrår och olika kulturer. Hans tal och andra möten följdes ofta av ett "*Fråga och Svar*" sammanträde. Han var alltid redo på att besvara frågor som upprör sinnet på hans åhörare inom vilket ämne som helst, religiösa eller världsliga, även om hans svar inte kunde undvika inflytandet av hans

djupa förståelse av religionen, som genomsyrade hans tänkande.

Han har skrivit många böcker på urdu och några på engelska. Murder in the name of Allah, Islam's Response to Contemporary Issues och Revelation Rationality Knowledge & Truth är tre av hans utgivna engelska publikationer, som läsaren kanske finner att vara av intresse. Emellanåt uttryckte han sig genom verser skrivna på Urdu.

Den 12 mars 1990 på inbjudan av Departementet för Islamiska Studier, vid Sevilla Universitetet i Spanien höll Hans Helighet Mirza Tahir Ahmad ett tal som hette *"Islam - Ett föredrag om dess Elementära och Fundamentala Läror"*. Han var ombedd av Departementets huvudansvarige att introducera Islam på en grundläggande nivå, med tanke på att de flesta av åhörarna, kommande från andra departement och den allmänna publiken, skulle ha väldigt lite kunskap om Islam. Den åsidosatta tiden för talet var en timme.

Denna avhandling utvecklades från det talet. Författaren har utvecklat olika teman, vilket tiden inte hade tillåtit under den ordinarie föreläsningen. Därtill, vid omvandlingen från talet till det skrivna ordet, har vissa ändringar och tillägg gjorts av talaren.

Muhammads namn, Islams Helige Profet, har följts av symbolen ^{SA}, vilket är en förkortning för hälsningen *"Allahs frid och välsignelser vare med honom"*. Namnet på andra profeter och budbärare följs utav symbolen ^{AS} vilket är en förkortning av *"Frid vare med honom"*. De faktiska hälsningarna har inte i allmänhet skrivits ut till fullo, men de borde dess mindre, vara förstådda att de är upprepade till fullo i varje fall.

INTRODUKTION |

Jag betraktar det att vara en framstående ära att Departementet för Islamiska Studier vid Sevilla Universitet har ansett det vara passande att inbjuda mig denna kväll för att berätta om de grundläggande lärororna inom Islam. Innan jag kom, blev jag ombedd att jag skulle prata om grunderna i Islam, så att studenterna som inte är väl insatta i ämnet och enbart har de enklaste kunskaperna skulle kunna förstå. Detta överraskade mig verkligen. För det första hade jag förväntat mig att universitetets studenter hade kommit längre. För det andra var jag överraskad därför att Spanien har en lång historia av kontakt med Islam. Men att ändå förlorat all kontakt till så fulla att allt raderats till det svagaste avtrycket, är verkligen förvånande! Här är jag idag för att introducera de grundläggande lärororna inom Islam.

När jag besökte Spanien 1982 för att inviga en moské byggd av Ahmadiyya Muslim Samfundet som tillfälligtvis, var det första moskén som byggdes på 500 år, höjdes många ögonbryn. Under min presskonferens möttes jag upprepande gånger av samma frågor som: *Varför vi skulle komma till Spanien? Vad var syftet? Var det något illvilligt motiv förknippat bakom denna övning? Har vi inte haft nog av Islam? Skall vi tolka det som en ny form av invasion av Spanien?* Mitt svar till alla sådana frågor var *“Ja, jag har kommit för att invadera Spanien, men inte med syftet att vinna mark med svärdet, utan att vinna hjärtan med budet av kärlek och övertygelse”*.

Svaret håller fortfarande. Vi som en gemenskap inom Islam är inte uppbyggda på samma mönster som den allmänt uppfattade föreställ-

ningen av Islam som de så kallade fundamentalisterna är. Därför skall jag idag försöka att presentera Islam till er, inte med hänvisning till Muslimskt uppförande i olika länder, utan med hänvisning till de grundläggande Islamiska lärorna funna i den Gudomliga boken, den Heliga Qur'anen, och uppförandet och traditionerna av den Helige Grundaren av Islam.

Islam betyder fred. Däri ligger Islams själ och ande. Det är ironiskt att en religion av fred är förstörd idag i väst som krigets, terrorismens, kaoset och tumultets religion. Medan i verkligheten är Islam inte bara fred till namnet, utan fred råder över alla dess läror och fungerar som en nyckel till dess förståelse. Om översatt ordagrant är dess andra mening underkastelse. Så orden fred och underkastelse skapar en full bild av Islam. Medan fred är i relation till Muslimens inställning mot hans medmänniskor och även i relation till den djupa tillfredsställelsen han finner i Islam, ordet underkastelse beskriver en muslims attityd mot Gud. Så i ett enda ord är religionens hela filosofi summerad. Det är intressant att notera att enligt Islam måste varje sann religion ha dessa två nödvändiga drag för att kunna ange dess gudomliga ursprung. Enligt Islam strävade alla religioner efter att föra människan tillbaka till dess skapare å ena sidan, och att etablera den idealiska relationen med sina medmänniskor å andra sidan.

Islam har fem grundläggande trosartiklar, som måste utövas av alla som vill bli Muslimer. Även om Islam redan är indelat i många sekter - likt alla andra religioner – så finns det endast en åsikt i denna fråga. Vilken titel än är som inriktningen känns igen på, må det vara Sunniter eller Shiiter, tror alla på dessa fem grundläggande artiklarna.

Den första av dessa är att ha en stark tro på Guds absoluta Enighet. Det är en Enighet som är oförstörbar och odelbar, och som inte kan

kompromissas i någon form.

Den andra artikeln skildrar tron på änglarna. Även om det finns varierande meningar bland Muslimerna om änglarnas begrepp tror alla muslimer på änglarnas existens.

Den tredje artikeln skildrar tron på böckerna. I religiösa termer hänförs dessa till sådana Gudomliga heliga böcker som innehåller en ny lära och som kommer med en ny religiös lag. Böckerna är nämnda efter änglarna därför att mycket ofta är uppenbarelserna överförda till människan genom änglarnas förmedling, som spelar en central roll i bärandet av det Gudomliga budskapet till budet. Änglarna har många andra uppgifter att utföra, men om dessa skall vi diskutera senare.

Den fjärde artikeln skildrar tron på budbärarna eller profeterna som ibland kommer med nya regler för livet för ett bestämt folk i en bestämd tidsålder. Och som ibland enbart skickas med syftet att reformera.

Den femte och sista trosartikeln skildrar Domedagen. Det innebär också att varje människa kommer att bli upplyft till någon form efter döden och kommer att hållas till svars inför Gud om hur denne levtt sitt liv här på jorden.

Dessa är Islams fem grunder. Emellertid finns det enligt vissa en sjätte beståndsdel i den muslimska tron inkluderad i grunderna från Islams Heliga Grundare, och det är tron på den Gudomliga förordningen. Låt oss nu studera dessa artiklar mer detaljerat var för sig.

TRON PÅ GUDS ENHET |

Detta verkar vara ett enkelt och grundläggande koncept. Det borde inte vara svårt för någon att förstå Guds Enhet, och där bör ämnet vara avklarat. Men det är mycket mer. När man undersöker begreppet Guds Enighet i djupet, tycks alla världsreligioner kretsa runt denna väsentliga punkt. Denna tro påverkar människans liv i alla dess punkter. Det innebär också förnekandet av allt annat utan Gud. Så tron på Guds Enighet är inte trons slutgiltighet, utan all annan tro kommer från denna källa av evig sanning. Detta överlämnar också ett budskap om befrielse från all annan trældom och friger människan från alla skyldigheter utom sådana som kommer genom underkastelse till Gud.

Denna trosartikel förklaras ytterligare genom olika vinklar, både i den Heliga Qur'anen samt traditionerna av den Heliga Profeten av Islam. Till exempel, deklarationen *"La houl wala quat illa Billah"* (*Det finns ingen allomfattande kraft utan Allah*) öppnar upp nya fönster för en djupare och vidare förståelse av Enigheten.

Den förnekar all fruktan utan fruktan för Gud. Den andra delen av det samma drar till sig uppmärksamheten till en annan väldigt viktigt aspekt av Enigheten. Det är att kraften för att utföra något bra är uteslutande beroende av Gud, och att Han är Härskare över alla källor av kraft och energi. Medan den första delen relaterar till de negativa aspekterna av makten, relaterar den andra till det positiva.

I människans tillämpningar till handlingar, avsikter och motivationer etc. är dessa två krafter allomfattande. Människans avsikter och hennes efterföljande handlingar är alltid kontrollerade av antingen rädsla eller hopp, och det finns inget undantag från denna regel. De som gör goda gärningar gör det utav rädsla och hopp, och de som hänger sig åt brister är motiverade av detsamma. De icke troendes rädslor tillhör den negativa och den gudlösa kategorin, de formar sina liv enligt dessa världsliga farhågor. Ibland är de rädda för missnöjet från monarker och myndigheter, och ibland är de rädda för samhället generellt eller för envåldshärskare och översittare. Och ibland agerar de elakt utav rädsla för fattigdom och förlust etc. Så i en värld full av brister, kan en stor del av mänskligt beteende förklaras med hänvisning till dessa rädslor.

Tron på Enigheten skingrar dessa rädslor helt och hållet och tar upp betydelsen av fruktan för Gud, vilket betyder att man inte skall vara rädd för missnöjet från de gudlösa, utan man skall alltid försöka undvika att förarga Gud, och att forma sitt liv, enbart efter den rädslan. I den positiva meningen gäller det samma för alla mänskliga motiveringar och medföljande gärningar. Människan lever alltid med motivet att tillfredsställa någon, sig själv inget undantag. Allt som oftast, arbetar människan med att tillfredsställa sig själv även på sina annars så kära bekostnad.

En mer överdriven form av denna attityd framställer människan som en dyrkare av sitt eget ego. För att uppnå sitt mål, måste människan tillfredsställa de som hans egen tillfredsställelse är beroende av. Därför behöver han konstant sträva efter att vinna kungar och högheters gunst. Vad vi beskriver är den värsta form av slaveri. En slavs hopp och fruktan är fullständigt beroende av sin mästars gång, hans välbehag och obehag. Men en gudlös människa har inte enbart en mästare. Varje annan människa kan i relation till hans personliga intressen vara en gud för honom. Om du analyserar den

ultimata anledningen av sociala, moraliska eller politiska ondskor, så är det sådan mänsklig dyrkan som förstör människans inre frid, och samhället i sin helhet börjar att vittra sönder i evighet.

När man kastar en blick på den fundamentala deklarationen ur denna synpunkt, att "det finns ingen gud utom Allah, den ende" skingras alla dessa rädslor och hopp som relaterar till andra objekt än Gud, som om någon pekat med ett trollspö. Med andra ord, genom att välja endast en mästare blir man befriad från slaveriet till alla andra. Att vara slav till andra som dem själva är slavar till oräkneliga gudar är verkligen en dålig affär. Men det är inte allt. Dessa gudar som sådana människor dyrkar är många gånger en produkt av deras egen inbillning, som inte kan göra dem något gott eller ont. De flesta människor, å andra sidan, dyrkar inget utom dödliga som dem själva, deras fåfänga suveräna omkring dem alla. Varenda en av dem böjer sig följaktligen inför oräknebara egoistiska gudar, vars intressen kolliderar med andras, vilket skapar en situation som är det ultimata kaoset.

Det Islamiska konceptet av Enigheten även inpräntat i människan, förverkligandet av mänsklighetens identitet, gör sig av med alla barriärer som delar upp människan i benämningar som ras, etnisk ursprung och hudfärg. Detta föder det universella konceptet av jämlikhet inom Islam, som är dess utmärkande kännetecken. Utifrån Guds synsätt, är alla mänskliga varelser, varsomhelst och i vilken tidsålder som helst de var födda, så är de likvärdiga i Guds åsyn.

Som det kommer att demonstreras snart så är det denna grundprincip som ger upphov till andra fundamentala övertygelser och doktriner i Islam. Som kortfattat nämnts förut är Islams Enighets doktrin absolut och oförstörbar, det finns inget utrymme för tillägg till Gudomligheten i någon form. Han har varken en far eller mor, inte heller har han en maka. Att han skulle ha söner och döttrar är

något ofattbart.

En annan viktig synpunkt med Guds Enighet som presenteras av Qur'anen relaterar till den absoluta harmonin bland Hans skapelse. Det är detta harmoniska koncept som tilltalade Einstein så starkt. Han var tvungen att ge sin hyllning till den perfekta symmetrin i naturen, som enligt honom krävde enighet från skaparen. Han var en forskare, och hans iakttagnings förmåga var begränsad till det materiella universumet. Men den heliga Qur'anen talar om harmonin i skapelsen i alla dess möjliga applikationer. Den heliga Qur'anen gör gällande att inom naturen, som den är skapad av Gud, och inom de Gudomliga böckerna, uppenbarade av Gud, finns det ingen disharmoni. Där är fullständig samverkan bland alla Guds skapelser, och bland alla böcker. Qur'anen går vidare och förklarar att det är perfekt konsistens mellan Guds ord och Guds handling, och att det inte kan finnas någon motsägelse mellan naturen och det Gudomliga ordet, uppenbarat till Hans profeter. Detta ämne är så fint uttryckt i de fem första verserna av Sura Al-Mulk, och tas även upp i många andra verser från olika vinklar i Qur'anen.

När det gäller individer spelar tron på Enigheten en stor roll när det gäller utbildning och uppfostran av människor. Den kräver en konsistens mellan en människas åsikter och handlingar, en konsistens mellan hans relation till Gud och hans medmänniskor, sålunda binds skapelsen i en enda kedja av en obrytbar enhet. Detta kan förstås bättre om man tittar på de verksamheter som så kallade religiösa personer håller på med, de predikar hat för en sektion av människor mot en annan sektion av människor i den enda Gudens namn. Guds enighets princip är i motsättning med denna tro, och därför tillåts inte människor att skapa klyftor emellan Gud och Hans skapelse, och inom Guds skapelse.

TRON PÅ ÄNGLARNA |

Änglarnas existens är en universellt accepterad lära i olika religioner och länder. Hursomhelst diskuteras de ibland under olika titlar, skillnaden bestående endast av terminologi. Likadant är änglarnas natur förstådd på olika sätt av olika religiösa anhängare. Islam talar om änglarna som himmelska varelser av en spirituell natur som har dess egna väsen som personer. Den största rollen de spelar är som överförare av budskap från Gud till människor. Men de är missförstådda av många, även inom Islam, för att ha mänsklig skepnad eller någon form alls, vilket egentligen är en oskiljaktig ide från den materiella existensen. Materia måste ha en form och en väl bestämd gränslinje. Men själen ligger bortom de fem mänskliga dimensionerna av mänsklig förståelse. Man kan bara tro på själens existens om man är troende, annars är det bortom all räckhåll att förstå skepnaden och själens form. Kanske är det för att lösa detta problem och för att göra det lättare för människorna att föreställa sig änglarna som de ibland nämns i religiösa böcker för att ha visat sig för heliga människor i mänsklig form. Inte bara det, det är också känt att de har framträtt i olika fåglars form för vissa Guds budbärare. Den Helige Anden visade sig för Jesus i form av en duva:

"När Jesus hade blivit döpt, steg han upp ur vattnet. Himlen öppnade sig, och han såg Guds Ande komma ner som en duva och sänka sig över honom."
(Matteus 3:16)

Dessa olika referenser som är funna i religiösa böcker är kanske ansvariga för missuppfattningen om änglarnas skepnad och natur

bland anhängare till olika religioner. Utav änglarna, i vissa religioner, var gudar skapade, medan de originella böckerna kanske bara hade nämnt dem som agenturer specifikt skapade av Gud för att utföra vissa uppdrag i universum. Av detta har vi omfattande bevis i många gudomliga böcker. Så det är inte helt osannolikt att några människor missförstod betydelsen av dessa yttranden och började behandla änglarna som lägre partners till Gud.

Låt oss nu försöka att förstå änglarnas natur enbart med referens till Qur'anen och den Helige Profetens ^{SA} traditioner, och inte med hjälp av den allmänna uppfattningen. Enligt Qur'anen är hela det materiella universumet och hela det religiösa universumet styrt av några andliga krafter, vilka nämns som änglarna. Även om vissa änglar nämns som enskilda personer – som Gabriel, Mikael och Israel – arbetar de inte ensamma. För varje funktion finns det en ledare eller överhöghet som styr funktionen och under honom arbetar en här av änglar, som är nämnda som Herrens Junood i den Heliga Qur'anen. Vad de än gör så är det helt under lydnad till Guds vilja och planering som Han har skapat för sakerna. De kan inte göra den minsta avvikning från kursen som har givits dem, eller från den övergripande plan av saker, skapad av Gud.

Enligt Qur'anen är det två änglar som har fått i uppgift att för varje människa hålla uppteckning av goda och dåliga gärningar som människan gör. På detta sätt är det änglarnas uppgift att organisera det mest invecklade och djupsinniga uppteckningssystem. Det betyder inte att varje ängel har en bok i sin hand, antecknande allt denne observerar. Faktum är att änglarna är ansvariga för att förteckna ett väldigt invecklat registreringssystem, de registrerar hur människans gärningar påverkar dennes själ och personlighet, så att en god människa utvecklar en hälsosam själ och en ond människa alstrar en ohälsosam själ. Själen tar form ända tills människan dör, därför behöver den en medveten organisatör som överför effekterna utav

mänskliga tankar, handlingar o.s.v. till själen. Detta är en invecklad process som inte kan förstås av människan. Vi ser delvis detta när det gäller brottslingar som får ett annorlunda ansikte än de som uppträder ädelt. Det är inte helt omöjligt för någon att observera en sådan skillnad, ändå går det inte att beskriva det i svart eller vitt, eller andra materiella termer. Det enorma universums administration, ända från början genom miljarder år av evolution kräver en enorm organisation av konstant uppmärksamhet och kontroll. Detta är utfört av ett antal oräkneliga änglar, som bokstavligen styr det väldiga universumet och dess invecklade lagsystem, som Guds agenter.

Så långt som traditionerna går kan vi till en viss del förstå änglarnas mångsidighet, att de kan förkroppsliga sig i olika former som inte har något förhållande till deras verkliga form eller tillvaro, vilken är bortom människans förståelse och har olika dimensioner som inte är kända för oss.

Det rapporteras att det en gång trädde fram en främling in i moskén där den Helige Profeten ^{SA} och hans följeslagare satt. Denna man närmade sig samlingen, satte sig respektfullt ner i första längan och började fråga frågor angående Islam. När hans frågor tog slut, lämnade han sällskapet. De som var närvarande var mycket förvånade eftersom han var en främling och måste ha rest långt för att komma till moskén. I små städer går det inte att dölja sådana besök och alla verkar veta vem som kommit och i vilket ärende denne kommit. I detta fall var ankomsten så plötslig att det verkade mystiskt. För det andra fanns det inga spår på hans kläder som avslöjade att han rest en längre sträcka. En fräsch herre, med en obefläckad klädsel. Och sättet han började fråga frågor på, utan att presentera sig, och hans snabba avfärd var extremt ovanlig.

Innan den Helige Profetens ^{SA} följeslagare hann säga något, infor-

merade den Helige Profeten ^{SA} sina följeslagare om att personen var ängeln Gabriel, som hade frågat de inledande frågorna så att följeslagarna skulle kunna bekanta sig med det fakta som svaren innehöll. Dolt, sprang några av följeslagarna ut ur moskén för att kunna se honom, men det fanns inget spår av honom. Ingen i stadsområdet hade sett honom. Eftersom denna incident rapporteras i de högt autentiska böckerna som innehåller traditionerna, kan vi med all säkerhet dra slutsatsen att änglar ibland framträder i mänsklig form för att uträtta diverse ärenden. Vi finner änglarna nämnda i många andra traditioner, speciellt i samband med slaget vid Badr och Uhad, men det skulle inte vara passande att börja med ett långtgående föredrag i detta ämne.

Så emot den Qur'aniska synen ovan förklarad finns det nästan i varje land en allmän syn på änglarna bland olika religioners följeslagare mer likt en saga än att änglarna tillhör en himmelsk form av tillvaro. Det sägs att de har vingar likt fåglar eller älvor, flaxande på sina vingar flyger de från plats till plats. Denna missuppfattning kommer kanske från att bokstavligen ha följt den religiösa terminologin, som är mystisk och mycket ofta med en metaforisk hänsyftning. Vi finner att det är nämnt i den Heliga Qur'anen att änglarna har vingar, två, tre och fyra.

الْحَمْدُ لِلَّهِ فَاطِرِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ جَاعِلِ الْمَلَائِكَةِ رُسُلًا أُولَىٰ
أَجْنِحَةٍ مِّثْنَىٰ وَتُلُتِ وَرُبْعَ

"All lovprisning tillhör Allah, Upphovet till himlarna och jorden. Som har änglarna i sin tjänst som Sändebud, med vingar, två, tre och fyra. Allt han önskar lägger Han till (Sin) skapelse, ty Allah har makt över alla ting."

Sura Al-Fatir (Kapitel 35: Vers 2)

Den Heliga Qur'anen har en väldigt speciellt sätt när det gäller att undgå alla passage där det finns en risk för otydlighet – Qur'anen gör det med hjälp av ett likadant användande. Till exempel när det gäller vingarna. Vi finner vingar nämnda i en relation mellan en sons attityd mot dennes äldre föräldrar. Byggande på detta ämne förmanar den Heliga Qur'anen sonen att sänka sina vingar av barmhärtighet på sina föräldrar, eftersom de uppfostrat honom sedan barndomen. *“Vingar”* betyder bara egenskaper och krafter, detta är vad vi tror menas med vingar när de tillskrivs änglar eller personer som gör anspråk på gudomlig manifestation från olika religioner. Till exempel i Gita är Krishna känd för att ha fyra armar istället för två, där har de två extra armarna samma betydelse som är funnet i andra gudomliga böcker.

Änglarna är ansvariga för att kontrollera och underhålla naturens lagar. Virus och bakterier är styrda, organiserade och underhållna av specifika änglar, som arbetar i harmoni med varandra för att upprätthålla en perfekt balans. Likadant är ekosystemet inte kaotiskt utan reglerat av de osynliga, spirituella liv som vi kallar för änglar.

FALLET OM DEN FALLNA ÄNGELN |

Det finns en annan mycket missförstådd episod angående Satan. Det har sagts, och det är trott, att innan hans fall tillhörde han änglarnas kategori. Den Heliga Qur'anen förkastar denna åsikt och presenterar Satan som en som innehar ett glödande väsen, tillhörande sådana livsformer som är skapade från eld, exempelvis Djinnerna.

TRON PÅ BÖCKERNA |

Låt oss nu vända oss till den tredje trosartikeln, vilken är tron på böckerna. Muslimerna förväntas inte bara att tro på de gudomliga skrifterna som uppenbarades för den Helige Profeten ^{SA}, som kallas för Qur'anen, utan också tro på alla gudomliga uppenbarelser som värdigades andra profeter, oavsett plats och tid. Det är en viktig del av muslimens tro att om någon bekänner sin tro endast med hänsyn till Qur'anens gudomliga ursprung och vägrar erkänna de gudomliga ursprungen av andra böcker till exempel Gamla och Nya Testamentet etc., erkänns inte hans bekännelse av Islam.

Denna tro upplöser vissa problem men skapar andra och behöver därför studeras närmare. Denna tro skapar den enda grunden för byggandet av mänsklig enighet på jorden i överensstämmelse med tron på Guds enighet. Den tar bort grundproblemet som är ansvarigt för disharmonin och misstron mellan religionerna. Men denna tro på gudomligt ursprung bland alla böcker väcker många frågor som är svåra att ge ett svar på.

När vi studerar böckerna som gör anspråk på gudomligt ursprung finner vi motsättningar inte bara i de yttre områdena av deras lära, men också i området som täcker den grundläggande tron. Detta hade inte varit fallet, om de hade haft samma ursprung från samma eviga ljuskälla. Detta kan illustreras med det faktum att många sådana böcker innehåller passager vilka är förstådda och tolkade av deras följare vilka leder dem till att tro på mindre gudomligheter som delar gudomligheten med den Överlägsne. I vissa böcker framställs

Gud som familjeöverhuvud för en familj bestående av gudar, som har makor, söner och döttrar. I andra böcker framställs helgonlika människor ha övermänskliga egenskaper som bara är passande att innehas av Gud. Det finns andra böcker där Guds enighet betonas väldigt mycket så att inget rum lämnas för någon att dela Guds egenskaper. Qur'anen utmärker sig angående detta mer än alla andra böcker bland världsreligionerna.

Frågan är hur Qur'anen löser detta dilemma. Enligt Qur'anen är det en universell trend bland människan att stegvis inflika den gudomliga läran vilken var förunnat till grundarna av deras religion. Att ändra uppfattning från Enighet till mångguderier är en manifestation av samma trend. Vi kan definitivt finna bevis för att detta är sant genom att spåra historien av ändringar i texten, eller ändringarna av tolkningen av texten, från tiden då den först uppenbarades. Detta är varför den Heliga Qur'anen tydligt leder vår uppmärksamhet till det faktum att alla gudomliga böcker bara överensstämmer med varandra i de grundläggande läroren i början av sin tid. Man behöver inte gå igenom det mödosamma arbetet genom att leta igenom ändringarna gjorda i historien eftersom logiskt sätt kan det bara ha hänt på det sätt som Qur'anen säger. Om det inte finns någon annan Gud än den Överlägsne, och om alla religioners anspråk på att deras gudomliga böcker är från Gud skall accepteras, då måste det vara enhällighet bland alla sådana böcker, åtminstone i grunderna.

Efter att ha sagt det möter man en annan viktig fråga angående sättet på vilket man kan förvissa sig om de ursprungliga dogmatiska läroren gemensamma för alla religioner. Man måste finna ett logiskt och acceptabelt sätt att metodiskt kunna skilja på vad som är rätt och vad som är fel.

De fundamentala trosläroren ur den Heliga Qur'anens synpunkt stämmer så överens med människans natur att de lätt sjunker in

i människans hjärta på grund av sin starka sanning. De är enligt följande:

وَمَا أُمِرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ حُنَفَاءَ وَيُقِيمُوا
الصَّلَاةَ وَيُؤْتُوا الزَّكَاةَ وَذَلِكَ دِينُ الْقِيَمَةِ

"Och de befalldes icke annat än att tjäna Allah och vara uppriktiga mot Honom i lydnad, (och) vara rättskaffens och förrätta Bönen och betala Zakat. Och det är den rätta religionen."

Sura Al-Bayyinah (Kapitel 98: Vers 6)

Detta betyder att alla världsreligioners grundare kategoriskt befalldes att dyrka Gud med all ärlighet, och att tillägna sig själv enbart till Honom. De befalldes också att be regelbundet (*som det är institutionaliserat i deras religion*) och att spendera (*i Guds väg*) på de behövande och utblottade, och på andra liknande filantropiska ändamål. Det är svårt att finna oenighet inom detta, vilken religion man än tillhör.

I detta förberedande föredrag vill vi inte ägna oss åt långtgående diskussioner på de varierande sätt som bönen är föreskriven av Gud och anledningarna för att de är olika. Just nu fokuserar vi oss på anledningarna till varför religionerna verkar vara annorlunda både i de grundläggande och detaljerade läroarna.

Kortfattat kan vi säga att tiden är obarmhärtig, och begreppet gällande förfallelsen är oskiljaktigt från tids begreppet.

Allt nytt måste föråldras och förändras. Man kanske tittar på ruinerna som tillhör stora slott och palats med förundran, men även byggnader som är byggda av monarker och ritade av arkitekter är inga undantag från denna lag. Ibland byggs det till av senare genera-

tioner och hela mönstret förändras så drastiskt att all likhet med den ursprungliga formen förloras. Och ibland övergivs de och blir till ruiner. Enligt Qur'anen är områdena av orubbliga skillnader i alla religionerna skapade av människan av den senare tiden. Med hänsyn till denna universellt accepterade lära, verkar Islam ha lagt ut vägen för förenandet av alla religioner, åtminstone i de grundläggande principerna. På detta sätt gör man sig av med människotillverkade hinder, skapade för att hålla religionerna åtskilda som olika separata enheter.

Ovannämnda anledningar är inte de enda ansvariga för avvikelserna i lärorna som kan observeras i olika böcker. Vissa skillnader var definitivt inte människotillverkade, men fodrades av tidens föreskrifter. Medan människan gradvis avancerade inom olika områden av civilisation och kultur, vetenskap och ekonomi, i olika steg inom historien krävde människan olika läror hänvisade till just denna tidsperiod och en gudomlig bok skulle uppenbaras för hans vägledning. Dessa tidsrelaterade läror var inte universella, men hänvisade till specifika situationer och krav. I vissa tidsåldrar levde människan ett liv inte olikt det av lägre stående livsformer. Hans intellektuella framsteg var begränsade, hans kunskap om universum var litet. Han var inte ens fullt medveten om världen han levde i. Sättet att kommunicera var alldeles otillräckligt för att människan skulle kunna förstå jordens beskaffenhet och storhet och människans mångsidighet. Våldigt ofta var människans medvetenhet av existens begränsad till små områden av land och till det land han tillhörde.

I många gudomliga böcker som uppenbarades på den tiden finner vi inte något nämnt om världen utanför deras begränsade domäner till vilka människor dessa böcker vände sig till. Det behöver inte betyda, som några sekulära filosofer vill få oss att tro, att detta faktum ger oss tillräckligt bevis att de ifrågavarande böckerna var skapta av människan snarare än av gudomligt ursprung.

All gudomlig undervisning var relaterad inte bara till kraven utan också till informationen som ägdes av den tidens folk, annars skulle dåtidens folk ha kunnat upphöja invändningar mot den tidens budbärare, anklaga dem för att motsäga allmänt kända faktum. Detta skulle ha kunnat presentera ett olösligt dilemma för profeterna när de själva delade samma kunskap som folket. Många intressanta exempel av det samma kan citeras från Qur'anen, där förståelsen för naturen så som den är känd för folket på den tiden var falskt bevisad av de lärda människorna på senare tid. Oavsett position som Qur'anen anammade, skulle den fortfarande förbli sårbar gentemot invändningar, antingen av samtida människor eller av senare tids människor. Det är förvånande hur Qur'anen löser detta problem, och på inget sätt kan det kritiserats av nutida filosofer och vetenskapsmän heller.

Följande illustration skulle vara av särskilt intresse. En man av denna tid behöver inte vara högt utbildad för att förstå att jorden roterar runt sin egen axel, men om någon hade gjort detta uttalande för fjortonhundra år sedan och vågat tillskriva det åt Gud skulle antingen han ha blivit avfärdad för att vara totalt ignorant, eller så skulle Gud ha blivit förlöjlighad för att inte ha några kunskaper om saker han har förklarat sig att ha skapat. Den Heliga Qur'anen varande en universell bok för alla tidsåldrar skulle inte ha kunnat undvika att nämna detta ämne överhuvudtaget, eller människorna av senare tidsålder såsom vår tidsålder, skulle med rätta anklagat den för att inte besitta någon kunskap av universum. Att möta denna utmaning rakt på sak, talar den Heliga Qur'anen om bergen I följande vers, presenterar dem som flytande svävande som moln, medan människor uppfattar dem som stillastående:

وَتَرَى الْجِبَالَ تَحْسَبُهَا جَامِدَةً وَهِيَ تَمُرُّمَرَّ السَّحَابِ

"Och du ser bergen, vilka du tror vara stadigt fastsatta, sväva bort liksom molnen svävar bort."

Sura Al-Naml (Kapitel 27: Vers 89)

Uppenbarligen skulle bergen inte vara flytande utan att jorden rörde sig långs med dem. Men tidsformen som används i den av framtida *"Muzaria"* är vanlig både i det pågående nuet och framtiden. Så versen kan översättas som: *"Bergen är konstant rörliga i en svävande rörelse utan minsta ansträngning från deras sida"*. Det kan också översättas som: *"Bergen kommer att flyta som om de var seglande"*. Människorna i den tidsåldern hade kanske tagit sin tillflykt till den andra möjligheten, men de glömde att ta notis av en annan del av samma vers som säger: *Medan du tror att de är stillastående. Hur kan människan i någon tidsålder tro att bergen var stillastående om de plötsligt började röra sig?* Beskrivningen av deras rörelse lämnar inget utrymme någonstans för någon att vara levande på jorden och tyst iakttaga det häpnadsväckande fenomenet omnämnt i versen.

Därför är det logiskt, att den enda gällande översättning skulle vara: *"Medan du anser att bergen är stillastående, är faktum att de konstant är i rörelse."* Det finns många andra liknade exempel som kan citeras från Qur'anen, men jag har redan illustrerat de i en annan föreläsning *"Rationality and Revelation in Relation to Knowledge and Truth"*. För ytterligare studier kan jag hänvisa till ovanstående.

Vi vet med säkerhet att under det avlägset förgångna när Veda avslöjades för Indiska folkets fördel, hade indierna lite kunskap om världen som låg bortom haven. Följaktligen så nämns inget land eller folkslag utanför Indien bortom de naturliga gränserna av Himalaya på ena sidan och havet på den andra sidan. Vedas tysthet på detta ämne kan vara en ändamålsenlig och väl förstådd tystnad från Guds sida. Det måste göras klart att det nämnda faktum i de gudomliga böckerna är av två kategorier. Den första kategorin omfattar världslig fakta,

som kan förstås och verifieras av alla människor utan att ta hänsyn till vilken religion de tillhör. Det är dessa fakta som vi hänvisade till i den ovannämnda diskussionen. När det gäller fakta som tillhör världsfrämmande saker kan vem som helst påstå vad som helst om dessa saker, eftersom de är bortom mänsklig förståelse.

Hursomhelst, trots skillnader är de fundamentala delarna av likheter alltid spårbara om man gräver tillräckligt djupt i de ursprungliga böckerna. Som en arkeolog kan rekonstruera mönstret av den ursprungliga planen genom en studie av ruiner, så då borde det inte vara svårt för en skarp observant att läsa budskapet av enighet även genom dimmans slöjor skapade av religionens följare när de kommer längre och längre ifrån de grundande profeternas tid.

Vi nämnde kort några skillnader som medvetet var skapade till skillnad från dem som resulterade från människans tillägg. För att illustrera de senare kan vi hänvisa till Torans lära som tycks beröva det judiska folket förlåtelsens möjlighet. För en vanlig åskådare ur modern tids synpunkt tycks detta vara en ganska ogudomlig lära med övervikt till hämndens fördel. Men en noggrannare granskning av den tidens krav framställer denna lära i ett annat ljus. Vi vet att Israels barn under Faraonernas förtryck och despotiska lagar berövades alla deras fundamentala rättigheter. De tvingades till ett liv av slaveri och förödmjukelse som inte erkände deras rätt att försvara sig själv och slå tillbaka mot sin förtryckare.

Två århundraden av usel livsstil berövade dem fullständigt deras ädla mänskliga kvaliteter. De skulle hellre ge upp sin rätt att hämnas i förlåtelsens namn - endast ett annat namn för feghet. Hade de erbjudits möjligheten att antingen ta revansch eller att förlåta, var det väldigt få som skulle våga ta det första alternativet. På så sätt tycks Torans lära tyckas hård och ensidig, men det är den perfekta läran med tanke på den tidens krav. Detta var ett sjukt tillstånd som

skulle läkas med detta bittra åläggande.

Ungefär tretton århundraden av utövande av onådig hämnd hade verkligen härdat Israelernas hjärtan till sten. Det var vid denna tidpunkt som Messias kom som i sig själv var förlåtelse, kärlek och anspråkslöshet personifierad. Hade Gud tillåtit judarna på sin tid både möjligheten till förlåtelse och hämnd, skulle de med största säkerhet ha valt hämnd utan en tanke på förlåtelse. Frågan som ställs är: *Vilken är den perfekta läran relevant till Jesus tid?* Förlåtelse naturligtvis, men utan möjligheten till hämnd. Detta är exakt vad som händer. Denna illustration gör det väldigt klart att vissa läror, trots att det tycks motsägelsefulla, i verkligheten tjänar samma mening och fungerar i samklang med Guds ändamål. Syftet är att läka det sjuka, som kan behöva olika mediciner för olika tillfällen.

TRON PÅ PROFETERNA |

Den fjärde grundläggande trosartikeln i islam är tron på alla profeter. Denna artikel är faktiskt en logisk slutsats av den tredje. Samma filosofi som ligger till grund för tron på alla böcker, nödvändiggör också tron på alla profeter. Den heliga Qur'anen talar om många profeter, flertalet tillhörde raden som kommer från Mellanöstern, från Adam ^{AS} till Muhammad ^{SA} tid. Men det finns vissa undantag från denna regel. Det är två saker som är speciellt nämnda i Qur'anen i förbindelse med detta ämnet:

- a) Även om namnen och korta historier om en del profeter uppenbarades för Islams helige Grundläggare är listan inte fullständig. De nämns bara som exempel, det finns många profeter som inte står omnämnda i Qur'anen.
- b) Bland raden av profeter som omnämns specifikt, är det vissa namn som inte ser ut att tillhöra Israels profeter. Många kommentatorer tror därför att dessa profeter inte är från Arabien utan endast medtagits för att representera den resterande världen. Till exempel är namnet Dhul-Kifl nämnt vilket är helt okänt i arabiska och semantiska referenser. Några lärda tycks ha sparat detta namn till Buddha, som kom från Kapeel, som var huvudstad i en liten stat mellan Indien och Nepal. Buddha tillhörde inte bara till Kapeel, utan åberopades ofta som "av

Kapeel” Detta är exakt vad ordet ‘*Dhul-Kifl*’ betyder. Man bör komma ihåg att konsonanten ‘*p*’ inte finns på Arabiska, det närmaste man kommer är ‘*fa*’. Så, *Kapeel* översatt till arabiska blir *Kifl*.

Bortsett från bevisen i den heliga Qur’anen, finner vi en referens som är kontroversiell bland kommentatorerna. Det är en tradition rapporterat från den Heliga Profeten ^{SA} som handlar om en indisk profet med namn. I hans egna ord:

كَانَ فِي الْهِنْدِ نَبِيًّا أَسْوَدَ اللَّوْنِ اسْمُهُ كَاهِنًا

”Det var en Guds profet i indien som var mörk i hyn och hans namn var Kahan.” ^[1]

Den som har kännedom om indisk religiös historia skulle omedelbart förbinda denna beskrivelse med Krishna som ständigt beskrivs i den Hinduiska litteraturen, som en med mörk hudfärg. Titeln *Kanhaya* läggs också till hans namn Krishna. *Kanhaya* innehåller samma konsonanter K, N, H som *Kahan*. Detta är ingen obetydlig likhet. Men om någon ickearabisk profet blir nämnd med namn eller inte är enbart en akademisk diskussion. Det finns inget tvivel om att Qur’anen ålägger varje muslim att inte bara tro på alla profeter utan informerar klart och tydligt att i varje del av världen och vid varje tid har Gud upprest sändebud och profeter.

Denna principiella tron på sannfärdigheten i profeterna som grundlade sin tro, och på de underordnade profeterna från andra religioner är en unik deklaration från Qur’anen, frånvarande i alla andra gudomliga böcker. Den kastar ljus på skapelsens och Islams

¹ **“*Tarikh-i-Hamdaan Dailami*”** Baab-ul-Kaaf. Se Pocketbok sidan 854 av Malik Abdur Rehman Khadim, 6:e utgåvan, publicerad 1952.

mångsidighet. Om Qur'anens anspråk på att Qur'anens lära är till för hela världen är sann, då måste den erkänna alla profeter. Annars skulle anhängarna till andra religioner sakna den bro som länkade dem till Islam.

Erkännandet att alla böcker är sanna och erkännandet att alla profeter är sanna är en revolutionerande deklaration som har många fördelar för människan i sin helhet. Bland andra saker lägger erkännandet grunden till en stark inter religiös frid o harmoni. *Hur kan man ha frid med andra religioners följare om man anser dem vara bedragare och om man monopoliserar sanningen tills sin egen tros teologer?*

Det finns en allmän observation om att olika religioners följare tenderar att känna till väldigt lite om de dogmatiska aspekterna av sin egen religion. Det är det förordnade prästerskapet eller andra ledare som verkar vara förmyndare av religiös kunskap, och det är till dem som de vanliga människorna vänder sig när de behöver religiös vägledning. Sådana människor är i större utsträckning mer känsliga för frågan om deras profeters och teologers heder än ämnet Gud och Hans Åra.

Bortsett från Islam bär ingen gudomlig bok från någon annan religion vittnesbörd om att grundarna till andra religioner var sanna. Frånvaron av ett erkännande att andra profeter förutom de egna var sanningsenliga har isolerat religioner från varandra, där varje religion gör anspråk på att monopolisera sanningen, där varje religion ser de andra profeterna som bedragare. Fastän det inte uttrycks i sådana extrema termer i det dagliga livet, så kvarstår den hårda verkligheten att om följeslagarna till olika religioner tar sin tro på allvar så måste de anse alla andra religioner att vara falska. Det är omöjligt att föreställa sig att en kristen, en som tror på kristendomen som han förstår den idag, skulle bära vittnesbörd om att Buddha, Krishna och Zarathustra var sannfärdiga. Särskilt den

kristna ställningen mot den Heliga Profeten ^{5A} av Islam är nämnd ovan; de är tvungna att fördöma honom som en bedragare, annars finns det bara ett annat alternativ och det är att bli Muslimer. Orientalisterna som diskuterat detta ämne har alltid hållit fast vid denna ställning väldigt tydligt, många av dem har gått till den utsträckningen att visa oförstådd fientlighet gentemot grundaren av Islam med förutsättningen att han måste vara falsk. Det samma gäller andra religioner.

Fastän vi i vårt dagliga liv inte ser sådana bländande exempel på oartighet och förolämpningar så kvarstår barriärerna även om man håller sina åsikter för sig själv eller uttrycker dem öppet. Det är uppenbart att alla religioners utövare isolerat sig mot varandra, och barriären mellan sant och falskt, rätt och fel har lyckats att förhindra religiös harmoni som är så nödvändig för människan idag.

Självklart finns det civiliserade och utbildade kristna i denna värld som av artighet inte skulle förolämpa muslimernas sinne genom att fördöma den Heliga Profeten ^{5A} av Islam som en bedragare. Hursomhelst har de kristna i enlighet med deras tro inget annat val än att de är tvungna att förkasta grundaren av Islams sanning. I fallet med en muslim är det en helt annan historia. När denne talar om Jesus Kristus eller Moses eller Krishna eller Buddha är det med vördnad och kärlek, muslimen gör så eftersom han inte har något annat val. De är en del av hans grundläggande tro att inte bara framvisa hövlighet, utan också genuint tro på deras sanning och ära. I ljuset av detta framträder denna trosartikel viktig i globala mått. Den etablerar interreligiös frid o harmoni, och skapar en genuin atmosfär med ömsesidigt förtroende och kärlek. Likt Guds Enighet håller den en naturlig kvalitet av oersättlighet – det finns inget alternativ.

Den utlovade Messias, Hans Helighet Mirza Ghulam Ahmad ^{AS} från

Qadian, har sammanfattat den Islamska tron på andra profeter på följande sätt:

"En av principerna som formar grunden för min tro hänvisar till de etablerade religionerna i världen. Dessa religioner har mötts av vidspritt accepterande i olika regioner på jorden. De har förvärvat ett mått av lång tid och uppnått ett stadium av mogenhet. Gud har informerat mig att ingen av religionerna var falska vid deras uppkomst och ingen bland profeterna var någon bedragare."^[1]

"Detta är en vacker princip som stödjer fred och harmoni och som lägger grunden för försoning, och som hjälper människans moraliska tillstånd. Alla profeter som befunnit sig i denna värld, oavsett om de vistades i Indien eller Persien eller Kina eller i något annat land, så tror vi på deras sanning, varenda en av dem."^[2]

Vid fastställandet av det faktum att det måste ha funnits profeter över hela världen i alla tider som härstammat från Gud är scenen redo för en universell profet. Acceptorandet av en universell profet kräver ömsesidighet. När man förväntar sig att andra skall tro på någon man själv tror är sann underlättar det om man själv vittnar om sådana personers sanning som de andra har en orubblig tro på.

Därför lägger Islam grunden till en enda universell profet. Qur'anens påstående – att den Heliga Profeten ^{SA} lyftes fram inte bara för Arabien utan för hela mänskligheten – är baserat på en sund filosofi. Vi finner det nämnt i varje religion om en utopi eller en guldålder när hela mänskligheten skall enas under en flagga. Men det verkar inte som någon grund lagts för någon sammanslutning av människans

1 **"Tohfa Qaisaiya"** sidan 256, Roohani Khazain, Vol. 2, Unwin Brothers, Gressham Press, Old Woking, Surrey, 1984.

2 **"Tohfa Qaisaiya"** sidan 259, Roohani Khazain, Vol. 2, Unwin Brothers, Gressham Press, Old Woking, Surrey, 1984.

tro och lärosatser. Det var för första gången i den religiösa historien som Islam belade vägen för en universell religion genom att klargöra att alla folkslag i världen, vid olika tidpunkter i historien, hade blivit välsignade med ankomsten av gudomliga budbärare.

Enligt den Heliga Qur'anen är profetskapens institution universell och tidlös. Det finns två termer som används för att beskriva denna befattning, båda med mindre olikheter i deras bibetydelser. Termen An-Nabi innehar bibetydelsen av profetior. De som Gud väljer som representanter för Honom implanteras med kunskapen om vissa viktiga händelser från framtiden. De är också delgivna kunskaper från förr, vilka var okända för folk, och hans kunskap till dem står som tecken för att han står i förbindelse med ett Allvetande väsen. Profetior som sådana etablerar sanningen av profeter, så att folk underkastar sig dem och accepterar deras budskap.

Den andra termen som används i samband med profeter är Al-Rasool eller budbärare. Detta hänvisar till ett sådant innehåll av profeters uppenbarelser vilket behandlar viktiga budskap som sänds till mänskligheten å Guds vägnar. Sådana budskap kan tala om en ny samling av lagar, eller så kan de vara en tillrättavisning till folket för deras begångna misstag med hänvisning till tidigare uppenbarade lagar. Båda dessa funktioner samlas i en person, och på så sätt kan alla profeter benämnas budbärare och alla budbärare benämnas profeter.

Enligt Islam är alla profeter människor och ingen av dem innehar övermänskliga karakteristika egenskaper. Varhelst vissa mirakel som tillskrivs profeter vilka uppfattas som att de antyder på en övermänsklig karaktär hos dessa, så förkastar den Heliga Qur'anens kategoriska och klara redogörelser sådana föreställningar. Att bringa de döda till liv är ett sådant mirakel som har tillskrivits vissa profeter. Trots att liknande beskrivningar finns i många gudomliga

skrifter eller religiösa böcker, så ska de inte tas bokstavligen enligt den Heliga Qur'anen, utan de är endast metaforiska. Ett exempel är profeten Jesus ^{as} som tillskrivs att han väckte de döda till liv. Men den Heliga Qur'anen talar om den Heliga Profeten Muhammad ^{sa} på samma sätt, med samma ordval för att beskriva miraklet för hans andliga återupplivande. Detsamma gäller fallet om att skapa fåglar av lera och låta dem flyga i Guds namn. Detta är bara en metaforisk beskrivning av de människor som har tilldelats förmågan av spirituell flykt, i jämförelse med de världsliga människorna.

Ingen profet beviljas ett ovanligt långt liv, vilket gör honom tydligt olik eller höjer honom över det brödraskap av profeter som han tillhör. Inte heller har det nämnts att någon profet kroppsligen har stigit upp till avlägsna vrår av universum. Varhelst något sådant har omnämnts så har det endast inneburit en andlig uppstigning och inte en kroppslig. Den Heliga Qur'anen deklarerar kategoriskt att sådana egenskaper går emot profeters karaktär. När den Heliga Grundaren av Islam krävdes av Bokens Folk att fysiskt stiga upp till himmelen och hämta tillbaka en bok, så var svaret som Gud lärde honom följande:

قُلْ سُبْحَانَ رَبِّيَ هَلْ كُنْتُ إِلَّا بَشَرًا رَسُولًا

"... Säg: Helig är min Herre! Jag är ingenting annat än en människa sänd som en Budbärare."

Sura Bani-Isra'il (Kapitel 17: Vers 94)

Detta svar tillbakavisar alla påståenden om andra profeter som har antagits stigit upp till himmelen kroppsligen. Det argument som inbegrips i svaret är att ingen människa och inte heller någon profet kan stiga kroppsligen till himmelen, annars hade den Heliga Profeten Muhammad ^{sa} ha kunnat upprepa samma mirakel. Tonvikten av pro-

feternas mänskliga egenskaper och deras mänskliga begränsningar är ett av de vackraste inslagen i grundläggande Islamiska läror. Profeter är överlägsna sina medmänniskor inte för att de har begåvats med övermänskliga kvaliteter utan för att de bättre har redogjort för de kvaliteter som de har begåvats med. De förblev människor trots att de steg till höga andliga höjder, och deras uppträdande som sådana är oefterhärmliga av andra människor.

Gällande frågan om kontinuiteten av profetior, så deklarerar Islam bestämt att den Heliga Profeten Muhammad ^{SA} av Islam var den siste av de lagbärande profeterna och den Heliga Qur'anen den sista gudomliga boken av lagar, fulländad och beskyddad till tidens ände. Det är uppenbart att en bok som är fulländad och beskyddad från interpolation överstiger förändringar. Ingen förändring är berättigad i båda hänseenden. Ingen förändring är berättigad så länge en bok är fulländad och beskyddad från mänsklig inblandning.

När det gäller profeter andra än lagbärande profeter, så omnämns möjligheten av deras kontinuitet tydligt i den Heliga Qur'anen. Återigen finns det också tydliga profetior om sådant gudomligt som Grundaren av Islam och den Heliga Boken – Qur'anen. Följande vers från Sura Al-Nisa lämnar ingen tvetydighet om detta:

وَمَنْ يُطِيعِ اللَّهَ وَالرَّسُولَ فَأُولَٰئِكَ مَعَ الَّذِينَ أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ مِنَ
النَّبِيِّينَ وَالصَّادِقِينَ وَالشُّهَدَاءِ وَالصَّالِحِينَ

"Och den som lyder Allah och (detta) Sändebud, kommer att vara bland dem över vilka Allah har skänkt Sina välsignelser – Profeterna, de Sannfärdiga, Martyrerna och de Rättfärdiga. Och de är ett förträffligt sällskap."

Sura Al-Nisa (Kapitel 4: Vers 70)

Kortfattat, förkunnas Islam i den Heliga Qur'anen att vara den sista fulländade religionen till förmån av mänskligheten, efter vilken ingen ny lära kommer att uppenbaras för att upphäva Islams läror. Inte heller kommer en ny självständig profet utanför Islams domäner att födas. En ny profet skulle vara fullständigt underordnad den Heliga Profeten Muhammad ^{SA}.

Profeter har alltid kommit för att framföra ett budskap. Det budskapet var inte endast begränsat till området av tro, utan täckte också områdena av tillämpning och utförandet av tron. Lärorna delas upp i två större kategorier:

- a) Hur man ska förbättra sin relation till Gud.
- b) Hur man ska uppföra sig i förhållande till sina medmänniskor.

Dessa två kategorier täcker faktiskt alla aspekter av religiösa lagar. Vi kan inte inleda en lång diskussion om hur denna uppgift är fulländad i Islam, men det är kanske lämpligt att illustrera några viktiga inslag av denna lära som är av universell karaktär.

Bönen finns i alla religioner, den enda skillnaden är sättet på hur man ber. Det som är unikt för Islamiskt sätt att be, är att den innehåller drag från andra religioners sätt att be. Vissa människor ber till Gud medan de sitter och vissa medan de står upp. I vissa religioner ber man till Gud stående på sina knän, och i vissa bugar man sig inför Honom. Somliga står med armarna i kors medan andra står med armarna längs sidorna. Kortfattat kan man säga att det inte finns något gemensamt sätt för att be bland världens religioner. Hursomhelst är det fascinerande att se att Islam anvisar sina följare angående sättet att be så omfattande att alla ställningar under bön funna i andra religioner finns symboliskt med i en muslims sätt att be. Det verkar vara ännu ett steg i riktningen för att inleda en universell religion.

Den Islamiska institutionen för att be är ett högt utvecklat system som täcker varje mänskligt behov. Det bör kommas ihåg redan i början att syftet med att be inte bara är till för att böja sig inför Gud och hylla Hans storhet, som om Gud hade skapat människan för att mätta sitt egoistiska begär att hyllas. Alla de syften nämnda i relation till dyrkans filosofi och på sättet en muslim förväntas utöva bönen, gör det uppenbarligen klart att bönen är till dyrkarens fördel och på intet sätt en favör till Gud. Den Heliga Qur'anen gör det klart att Gud inte behöver människans lovord. Han är så stor i Sin högadel och så upphöjd i Sin karaktär att lovorden från Hans skapelse inte lägger till något i Hans storsinhet och majestät.

En gång nämnde Islams Helige Profet ^{sa}, att om hela människosläktet vände sig bort från Gud och begick de värsta möjliga synderna så skulle de inte försvaga Hans universella storslagenhet. Om någon skulle doppa en nål i det enorma havet och sedan ta upp nålen skulle han finna lite vatten fastsittande på den, och detta skulle vara mycket mer än vad hela människosläktets synder skulle kunna ta ifrån Guds glans genom att vända sig bort från honom.

Så den Heliga Qur'anen säger att bönen är föreskriven enbart för böneförrättarens egna bästa. Det är ett omfattande ämne, och vi kan bara illustrera några punkter i relation till detta som nämns i den Heliga Qur'anen och den Helige Profetens ^{sa} traditioner.

Ilhågkommandet av Gud och grubblandet över Hans egenskaper under bönen hjälper människan att rensa sin själ, och närma sig harmonin med Guds natur. Detta är kärnan i den Islamiska bönen. Människan är skapad som en avbild av sin skapare, och måste sträva för att närma sig Honom. Detta är en lektion i adelskap som är ett måste. De som tränar sig själva att tänka som Gud, och att uppföra sig som Honom så mycket som det nu är möjligt inom den mänskliga sfären, de förbättrar ständigt sin relation till andra människor och andra livsformer.

I mänskliga termer är det lättare att förstå om man tänker på en mors attityd gentemot sina barn. För den som verkligen når närhet till sin mor, blir allt som modern håller kärt, lika kärt för honom. Att förvärva skaparens attityd är likt att förvärva konstnärens attityd mot sin konst. Det är omöjligt för någon att nå närhet till Gud och att samtidigt avlägsna sig från Hans skapelse. Termen som är använd för bön i den Heliga Qur'anen härleder sig från ett ord som är av väldigt stor betydelse och väldigt annorlunda från termerna som är använda i andra religioner. Ain, Be Dael ('A', 'B', 'D') är de tre grundbokstäverna som har den grundläggande betydelsen slaveri.

Likt en slav som har förlorat allt till sin mästare och följer honom i alla avseenden, på samma sätt skall en dyrkare i Islam göra i sin relation till Gud. Den infinitiv som används för bön har bibetydelsen att följa i någons fotspår. Det är det ultimata i att imitera Guds egenskaper. Qur'anen säger också:

إِنَّ الصَّلَاةَ تَنْهَىٰ عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ

Bönen håller (er) sannerligen tillbaka från otillbörlighet och uppenbart ont.

Sura Al-Ankabut (Kapitel 29: Vers 46)

Denna vers har både positiva och negativa bibetydelser, båda mycket väsentliga för att utbilda ett ideellt mänskligt uppförande. I den negativa bibetydelsen hjälper bönen den som ber att frigöra honom från alla slags synder. I den positiva bibetydelsen utbildar den människan, rensar hans karaktär och förfinar hans kvaliteter till en sån upphöjdhet att han blir värdig att ha gemenskap med Gud.

En annan viktig roll som bönen spelar, är att bönen är väldigt viktig när det gäller utvecklingen av själen. Enligt Islam kan själens relation till den köttsliga kroppen liknas barnet i sin mammas livmoder. Att föda ett hälsosamt barn kräver att många influenser ständigt överförs från modern till embryot, och till barnet vid senare stadier. Om moderns påverkan på embryot är ohälsosamt, föds barnet medfött dåligt. Och om det är hälsosamt, föds barnet i perfekt hälsa. Av alla inflytanden som jobbar med att skapa och modifiera den mänskliga själen är bönen den viktigaste enskilda faktorn.

Den islamiska bönen är rik på så många grundliga läror att inte ens en bråkdel av dessa kan hittas i andra religioner. Islam förmanar både bön individuellt och i samfundet. Bönen som hålls i församling

är häpnadsväckande välorganiserad och meningsfull. Det finns en ledare som leder alla i bön när man ber i församling. Ledaren är inte någon präst utan den som människorna anser vara lämplig vals till *Imam*. Församlingen förmanas att ställa sig i raka led bakom Imamen. De beende skall stå intill varandra, axel mot axel, utan något avstånd alls. De följer Imamen i allt han gör till punkt o pricka. När han böjer sig böjer sig de beende, när han reser sig reser sig de beende. Även om Imamen gör ett fel och inte rättar till det efter påminnelse skall de beende följa Imamen i allt han gör. Att ifrågasätta Imamen under bön är inte tillåtet. Alla är vända mot samma riktning utan något undantag, de är vända mot det första hus som byggdes för mänsklighetens fördel. Ingen är tillåten att reservera någon speciell plats bakom Imamen. I detta avseende är de rika och fattiga, unga och gamla behandlade med absolut jämlikhet. Den som kommer till moskén först har förtur att välja platsen han vill sitta på. Ingen har någon rätt att flytta på någon från platsen denne sitter på, förutom när det gäller av säkerhetsskäl etc., då blir det en administrativ fråga. Det Islamiska sättet att be är inte bara rikt när det gäller spirituell undervisning men även i gemensamma och organiserade undervisningar.

Alla moskéer är besökta fem gånger per dag, en uppgift som verkar vara för krävande för en vanlig betraktare. Denna aspekt bör bli mer utarbetad för att bygga en begriplig bild av innebörden av bön i församling för en muslim i hans sätt att leva. Men i ett idealiskt muslimskt samhälle där moskéer finns inom räckhåll blir bön i församling, fem gånger dagligen, en daglig rutin i muslimernas vardag. Middags bönen blir vanligen mer problematisk men utförs under middagsrasten i de muslimska samhällena. Det är inte bara en middagsrast utan den förlängs så att man skall hinna med middagsbönen. Efter middagsbönen kommer eftermiddagsbönen, vilken vanligen utförs direkt efter att man kommit hem från jobbet. Efter det är ingen bön tillåten förrän efter solnedgången. Tiden

mellan detta spenderas för olika aktiviteter som att träffa vänner och släktingar, idrotta, handla osv. Det är en period då man skall slappna av och under vilken bön inte är tillåten, förutom den tysta ihågkomsten av Gud som blir en varaktig egenskap hos vissa troende. Vid solnedgången börjar kvällen då man ber och sedan ägnar man sig åt att äta och umgås med familjen osv. Innan man går och lägger sig ber man, och denna bön kallas för *Isha*. Man uppmanas att gå och lägga sig efter *Isha* istället för att vara vaken och hålla på med slösaktiga sysselsättningar som löst prat och skvaller etc.

Muslimerna uppmanas att skaffa sig en vana där de går till sängs tidigt och går upp tidigt. Följande morgon påbörjas rutinmässigt under småtimmarna före gryningen. Bönen som förrättas vid slutet av natten kallas för *Tahajjud*. Den är inte obligatorisk, men det betonas att den är en väldigt viktig valfri bön. Gryningen inleder tiden för morgonbönen som kallas för *Al-Fajar*. Valfria böner rekommenderas inte mellan Fajar och soluppgången utav tydliga orsaker. Ända tills *Zuhar*, middagsbönen, nämns endast två valfria böner, annars förväntas tiden innan *Zuhar* spenderas på dagliga aktiviteter.

Om man tittar på institutionen för bön från en annan vinkel är det förbryllande att notera hur organiserad, disciplinerad och omfattande den är. Det finns vissa böner i församling då man reciterar Qur'anen högt, i en hörbar halvsjungande röst, men som inte överensstämmer med vad man kallar för att sjunga men ändå har en rytmisk ton som är djupt genomträngande. Den Heliga Profeten ^{SA} sade att det bör vara en ton av sorg när man reciterar Qur'anen, det hela blir mer rörande och versernas betydelse sjunker djupt in i hjärtats vrår. I de två middags böerna reciteras inget högt, detta går hand i hand med den allmänna stämningen vid den tidpunkten. Även fåglarna upphör att sjunga under förmiddagen, lugnet täcker det annars normala förda oväsendet. Under morgonbönen, bönen vid solnedgången och nattbönen finns det perioder i bönen då man besjunger verserna.

Bönen kan ytterligare delas in i två kategorier. Lik bön i församling är individuell bön högt betonad. Samhället hyllar Gud genom församlingsböner kollektivt och öppet. I individuell bön läggs betoningen på enskildheten, och inga försök skall göras att visa upp sådana böner för någon. Likadant är den sena nattliga bönen (*Tahajjud*) bedd i enskildhet. Medlemmar ur samma hus försöker att finna sin egen nisch, även man och hustru försöker att be separat, så att gemenskapen med Gud blir en högst personlig sak.

Noterbart är att gemensam bön fem gånger om dagen har fungerat bra, i över fjortonhundra år eller mer, för bevarandet och skyddandet av denna heliga institution har moskéerna varit det förnämsta stödet. Moskéerna fyller också uppgiften som utbildningscenter för både gamla och unga, genom tiden har de spelat en framstående roll inom religiös utbildning och instruktion.

Platsen där man ber hålls rent mycket noggrant vare sig det är i moskén eller hemma. Alla förväntas att ta av sig skorna innan man går in i ett sådant område. I varje bön måste den tillbedjaren nudda marken med sin panna, ibland går det snabbt och ibland håller han den kvar för en längre tid. Det är överraskande att ingen hudsjukdom har spridit sig mellan de beende i det muslimska samhället. Vissa tillskriver detta den höga hygieniska standarden, och vissa ser det som Guds välsignelse, hursomhelst är det väl observerad fakta. Börens innehåll är av två typer:

- a) En formell rutin innehållande uppläsning av verser från Qur'anen samt andra böner läses på arabiska, vilket är Qur'anens språk. Alla tillbedjare förväntas att kunna betydelsen av vad de läser, annars berövas de den ofantliga fördelen vilken de får när de läser upp de meningsfulla verserna och böerna. Dis-

kussionen blir för lång om vi går in på detaljerna angående vad innehållet är. Men sådana läsare som är intresserade bör studera relevant litteratur.

- b) Den andra kategorin av bön är den individuella bönen som man ber på sitt eget språk, där man är fri att be som man behagar. Den andra kategorin är kontroversiell i den mening att många rättsvetenskapliga skolor inte tillåter sådana övningar istället insisterar de på att enbart recitera verserna och bönerna i den föreskrivna formen, även om tillbedjaren inte förstår vad han ber om. Hursomhelst förstår de att personlig bön behövs, så de föreslår att man ber på sitt eget språk efter den formella bönen har slutat och inte under dess lopp. Vi, Ahmadi muslimerna, rekommenderar och utövar det förgående valet att be till Gud, i sitt eget språk som man själv behagar, under den formella bönen.

Som vi mer än tillräckligt har demonstrerat ovan, är institutionen av Islamiskt bönesätt högt utvecklad, där det begärs av individen att be fem gånger dagligen, både individuellt och i församling med andra. Islamiskt bönesätt spelar en viktig roll i en Muslims liv, och i den spirituella och moraliska fostran av individen.

ATT SPENDERA I GUDS VÄG |

Nu vänder vi oss till allmosor och andra filantropiska utgifter, alla religioner verkar främja det samma på ett eller annat sätt. Att spendera i Guds väg är i vissa religioner institutionaliserat genom att lägga på en klart definierad bråkdelen. I andra religioner är metoden lämnad åt individens fria vilja, att själv bestämma på vilket sätt, och med hur mycket denna skall spendera. Igen blir mångsidigheten av Islams lära uppenbar när en detaljerad studie av detta ämne är gjort från Qur'anen och den Helige Profeten av Islams ^{5A} traditioner och utövningar. Ämnet är så vidsträckt att det täcker alla möjliga områden av mänskligt intresse.

Vi finner inom Islam ett institutionaliserat sätt att spendera liksom ett icke institutionaliserat sätt att spendera, med deras respektive område väl definierade. Men Islam nöjer sig inte med det. Det talar om alla möjliga nödvändigheter och deras inbördes betydelser. Islam går längre och talar om för människan att spendera i Guds väg, och att komma ihåg alla tillåtna och icke tillåtna saker som är nämnda i Qur'anen. Den Heliga Qur'anen är mycket klar angående vad som kommer att accepteras av Honom och vad som kommer att förkastas av det som har spenderats i Hans väg.

Ämnet är så omfattande, som nämnts tidigare, att det är bortom all räckvidd för att kunna betäcka varje synpunkt i denna korta avhandling. Hursomhelst är en sak säker, att karaktären bakom mångsidigheten av denna lära blir mer och mer tydlig ju mer man fortsätter att begripa formen och andan av detta viktiga ämne. Islam

klarlägger och definierar områdena om den föreskrivna religiösa bråkdelen, utan några som helst tvetydigheter.

HAJJ - PILGRIMSFÄRDEN |

Ännu ett exempel som demonstrerar mångsidigheten av Islamiska föreskrifter gällande utövandet av religionen, är exemplet Hajj - pilgrimsfärden. Ännu en gång finner man fenomenet av pilgrimsfärd i alla världens religioner, men platserna för pilgrimsfärderna är utspridda på olika platser i ett eller flera länder. Man finner inte en enda central plats som alla följare av en religion måste besöka minst en gång i livet. Förvånande nog finner man exakt en sån plats i Islam nämligen Mekka, där muslimer från hela världen förväntas att samlas och att spendera ungefär tio dagar enbart tillägnade åt att komma ihåg Gud. Pilgrimerna kommer från alla länder, alla nationer, alla raser och i alla åldrar. Män, kvinnor och barn, alla samlas en gång per år i en fantastisk samling, ibland i miljontals. Denna stora uppvisning av mångsidigheten syns inte i någon annan religion. Därav alla höjda fingrar i olika områden inom den Islamiska läran, som pekar åt samma meddelande, om föreningen av mänskligheten på jorden under Guds enighet.

Pilgrimsfärden som institution kan spåras till Abrahams ^{AS} tid. Men det finns väldigt klara uppgifter i Qur'anen som beskriver det som en urgammal institution, med början i urminnes tider när det första Guds Hus var byggt i Mekka. I de gamla tiderna, uttalades Mekka som *Baka*, så den Heliga Qur'anen hänvisar till att det första huset byggdes i Baka och inte i Mekka. Det kallas också *Bait-ul-Ateeq*, eller det äldsta huset. Abraham ^{AS} reste upp det från ruinerna, som han upptäckte under Gudomlig vägledning, som han fick i uppdrag av Gud att återuppbygga med hjälp av sin son Ismael. Det är samma

ställe där han hade lämnat sin fru Hagar och sitt spädbarn Ismael, återigen efter Gudomlig vägledning. Men byggandet av Guds Hus påbörjades inte förrän Ismael uppnådde en viss ålder där han kunde vara till hjälp. Så båda jobbade tillsammans för att återuppbygga huset och att återstarta pilgrimsinstitutionen.

Många riter utförda under pilgrimsfärden är rotfästa från de tidiga dagarna av återuppbyggnaden av Guds Hus, och vissa går ännu längre tillbaka i tiden. Till exempel, springandet mellan Safa och Marwah, två små kullar nära Guds Hus, görs till minne av Hagars letande efter något tecken som tydde på mänsklig närvaro så att hon och hennes barn skulle kunna få hjälp i nödens timme. Barnet beskrivs att ha blivit extremt motspänstigt på grund av själssval från törst, slående på marken med sina hälar i ren desperation. Där sägs det att det började spruta en fontän som en idag existerar, och vattnet i den brunn som senare byggdes runt det området anses vara välsignat vatten. De flesta pilgrimer som utför Hajj försöker därför ta med sig vatten därifrån som ett sätt för välsignelse för deras släkt och vänner.

Det finns andra riter och traditioner som bör förklaras kortfattat. Under pilgrimsfärden bär pilgrimerna inte något sytt klädesplagg, istället har de på sig två lösa lakan. Detta är ytterligare en antydan av de mest forntida traditioner. Det indikerar att institutionen för pilgrimsfärd började innan människan hade lärt sig att ha på sig sydda kläder. De hade bara börjat täcka sig. Som så verkar det som att det är till minne av dessa forntida människor som brukade kretsa runt det första huset, som var byggt för Guds tillbedjan. I denna enkla klädsel förväntas pilgrimerna göra det samma. Rakningen av huvudet är ett viktigt kännetecken som hittas universellt som en form av hängivelse bland munkar, präster, eremiter och vishnus. Detta bidrar ytterligare till mångsidigheten av dess karaktär. Kvinnor är befriade från att raka sina huvuden, men de behöver symboliskt

klippa sitt hår som ett tecken. På de platser som Abraham ^{as} är känd för att ha ihågkommit Gud i samma stil som en berusad älskare, och ha prisat hans glans med högljudd sång. Så begärs det av pilgrimerna att göra detsamma på samma platser.

Fasta är ännu en form av tillbedjan funnen universellt i alla världens religioner. Även om det är stora skillnader när det gäller sättet att fasta och villkoren därtill, är den centrala idén med fastan närvarande överallt. Där den inte nämns klart, är det troligt att den gradvis antingen blivit nedlagd eller har ebbat ut genom gradvis mindre användande. Fallet Buddha är ett intressant exempel, han startade sitt sökande efter sanningen med en sträng form av fasta, men senare är det sagt att han övergav denna form av fastan eftersom den ogynnsamt hade påverkat hans hälsa. Med detta i åtanke kan man förstå varför han inte fortsatte, men det indikerar inte på något sätt att han slutade tron på att fasta. Kanske är det därför vissa buddister, här och där, fortfarande fastar i någon form.

Att fasta inom Islam är en högt utvecklad institution och den bör studeras djupare. Det finns två typer av åläggande när det gäller att fasta. En handlar om den obligatoriska fastan, och den andra om den frivilliga. Den obligatoriska fastan är indelad i två kategorier:

- a) Det finns en hel månad i varje år som fasta är föreskriven för alla muslimer i hela världen. Eftersom månaden är en synodisk månad, fortsätter den att ändras under året i relation till de vanliga månaderna. Detta skapar en balans för tillbedjarna. Ibland är fastan lättare i vintermånaderna då dagarna är korta jämfört med sommarmånaderna då dagarna är långa och krävande. Allteftersom de synodiska månaderna

fortsätter att rotera runt året, har Muslimerna i alla delar av världen perioder då det är enkelt att fasta och perioder då det är svårt att fasta.

Fastan i Islam börjar överallt strax innan gryningen och slutar strax efter solnedgången. Under denna period förväntas man att avstå från all mat och dricka. Det är inte bara fysisk hunger och törst som utgör den muslimska fastan, utan nätterna innan fastan kräver en mer viktig egenskap och spelar en central roll i fastan. Muslimerna går upp flera timmar innan gryningen för individuell bön och ihågkomst av Gud. Den Heliga Qur'anen blir uppläst i varje Muslims hus oftare än i ordinarie dagar. En större del av nätterna tillägnas åt andliga träningar som utgör det väsentliga inom fastan.

Under dagen, förutom att avstå från mat och vatten, är det särskilt viktigt att avstå från innehållslöst prat, gräl och slagsmål, eller från all annan verksamhet som står under en sann troendes värdighet. Ingen tillfredsställelse i köttsliga njutningar är tillåten under dagen. Även makar lever skilda åt under dagen, förutom de formella mänskliga relationerna som finns mellan alla människor.

Inom Islam är allmosor och omsorg för de utblottade så högt betonat att det blir en del av varje Muslims vardag. När månaden Ramadan kommer, månaden då man skall fasta, förväntas Muslimerna att dubbla sina ansträngningar inom detta område. Det meddelas om den Heliga Profeten ^{SA} att han spenderade i de fattigas väg, var det en daglig rutin för honom som har blivit liknad som en bris, som aldrig upphör att skapa lättnad och tröst åt de behövande. Den Heliga Profetens ^{SA} traditioner påminner oss om att brisen började ta fart och började blåsa starkare. Att ge allmosor och ombesörja för de utblottade är så högt betonat att i ingen period under året engagerar sig Muslimerna i sådana människovänliga syften, så mycket som de gör under månaden Ramadan.

- b) Annan obligatorisk fasta är oftast relaterad till Guds överseende av synder. Detta inkluderar även överträdelser av den obligatoriska fastan.

Den frivilliga fastan är så prioriterad, att det blir en del av livet i varje rättfärdig Muslims liv. Även om majoriteten av muslimerna inte fastar förutom i månaden Ramadan så finns det en del här och där som fastar utöver detta, speciellt när de har problem. Eftersom det är förväntat att bönerna utförda under fastan är mer produktiva så fastar vissa människor för att värja bort sina problem, men vissa fastar bara för att vinna Guds speciella gunst. Det finns ingen gräns för detta, förutom att Islams grundare strängt avrådde de som hade lovat att fasta konstant resten av deras liv. När den Helige Profeten ^{SA} fick vetskap om ett sådant fall ogillande han övningen och kritiserade mannen för att försöka uppnå frihet genom att påtvinga sin egen vilja på Gud. Han sade till mannen ”Genom att sätta sig själv i problem eller obehag kommer du inte att behaga Gud, utan du kanske till och med kommer att tjäna Hans misshag.” Han förtydligade att överbetoning av stränghet sannerligen kommer göra att man försummar ens fru och barn, släkt och vänner etc.

Den Helige Profeten ^{SA} påminde honom speciellt om hans ansvarigheter inom området för mänskliga relationer: *”Gör din plikt gentemot Gud samt mot Guds skapelse likvärdigt”* var rådet. För vissa, efter deras envisa bedjande, tillät han valfri fastande, endast på Davids ^{AS} sätt. Den Helige grundaren av Islam sade till dem att det var Davids ^{AS} utövning att fasta ena dagen och att avstå från fasta dagen därpå. Genom hela sitt liv, efter att ha ingått löftet, fastade han varannan dag. Så den Helige Profeten ^{SA} sade: *”Jag kan endast tillåta så mycket och inte mer”*.

Institutionen av fastan är extremt viktig eftersom den utbildar den troende i nästan alla områden i hans spirituella liv. Bland andra

saker lär han sig genom egen erfarenhet vad hunger, fattigdom, ensamhet och obehag betyder för de mindre lyckliga i samhället. Avhållsamhet från varje sådan övning under månaden Ramadan som annars är tillåtna spelar en byggande roll i att rena den mänskliga karaktären.

DET HELIGA KRIGET |

Det är en viktig fråga som är besläktad med spridningen av alla Gudomliga bud. Den relaterar till spridningens verktyg. Anhängare till nästan alla religioner, när de rör sig ifrån källan, har alltid använt sig av tvång, antingen för att hålla folket inom religionen eller för att konvertera andra till sin religion. Men enligt den Heliga Qur'anen återkastar detta inte på något sätt religionens attityd till tvång. Ingen religion har i grunden någonsin tillåtit användandet av våld i någon form. Faktum är att alla religioner har blivit måltavlor för tvång, och inga ansträngningar undvarades av dess motståndare för att förhindra ökningen av religionen och för att förstöra dem totalt. Varje gång en ny profet kom, gjordes det ständigt försök av fienderna att undertrycka hans meddelande genom användandet av våld och onådig förföljelse. Därför är det största tragiska ironin att av alla böcker skiljs idag den Heliga Qur'anen ut som förespråkare av tvång för att sprida sitt budskap. En större tragedi är det faktum att det är det muslimska prästerskapet som själv högljutt förespråkar denna åsikt, påfallande tillskriver detta till den Heliga Qur'anen.

Den Heliga Qur'anen, skall det kommas ihåg, är den enda Gudomliga bok som friskriver all världens profeter oavsett tid och plats, från brottet av tvång i relation till spridningen av deras budskap. Därför är det obegripligt att Qur'anen skulle föreställa dess Helige Profet som en budbärare av en era av blodsutgjutelse i fredens namn och hat i Guds kärleks namn. Det finns inget utrymme att ge sig in i invecklade och meningsstridiga diskussioner, så denna korta introduktion borde vara tillräcklig. Enligt Qur'anen är det heliga kriget, kallat

Jihad, i verkligheten en helig kampanj som använder Qur'anen som ett hjälpmedel att skapa spirituellt revolution i världen.

وَجِهْدْهُمْ بِهِ جِهَادًا كَبِيرًا

Så lyd icke de icke troende och kämpa emot dem (genom Qur'anen med) en mäktig kamp.

Sura Al-Furqan (Kapitel 25: Vers 53)

Dessa är de ord i Qur'anen som visar på Jihads natur. Jihad måste utkämpas med de medel som står i Qur'anen och endast genom Qur'anens bud. Den undergivnes upproriska natur i fullständig underkastelse inför Gud är en ytterligare form av Jihad som i verkligheten är den större Jihad, enligt Islams Helige Profet. Det rapporteras att vid återkomsten från en strid, skall han ha sagt:

رَجَعْنَا مِنَ الْجِهَادِ الْأَصْغَرِ إِلَى الْجِهَادِ الْأَكْبَرِ

”Vi kommer tillbaka från den mindre Jihad till den större Jihad” ¹

Naturligtvis är defensiva krig endast tillåtna under det villkoret att fienden startat oroligheter och höjt sina svärd mot ett svagt, försvarslöst folk vars enda brott är att de förklarat att Gud är deras Herre. Alla offensiva krig är oheliga enligt Islam.

1 “**Kashful Majhub**” av Ali bin Osman Hajveri (avled mellan 481-500 efter Hijra) s. 213 och “**Al-Kashshaaf**” av Allama Zamakhshari (avled 528 efter Hijra) del 3 s. 173 inklusive fotnoter, under kommentar av Sura Al-Hajj Vers 78. Publicerat av Dar-ul-Kitaab Al- Arabi Beirut, Libanon.

LIVET EFTER DÖDEN |

Frågan om livet efter döden har alltid rört människans sinne i alla tidsåldrar oavsett religionstillhörighet. Där finns också den ateistiska synen som totalt förnekar möjligheten till ett liv efter döden. Religionerna som tror på ett liv efter döden kan delas in i två kategorier

- a) De som tror på en reinkarnation av själen, tillhörande en död person, till en ny människa eller djurform som existens.
- b) De som tror på ett utomvärldsligt tillstånd efter döden.

Den ateistiska synen är utanför diskussionsområdet. Så när det gäller den Islamska läran tillhör Islam den kategorin av religioner som förkastar varje möjlighet till reinkarnation i någon form. Men de som tror på en utomvärldslig form för andlig eller kroppslig existens är uppdelade bland dem själva på många områden. Inom varje religion skiljer sig meningarna åt bland anhängarna. Så med hänvisning till anhängarna av de olika religionerna kan ingen religion tillskrivas någon tro utan fara för motsägelse.

Inom Islam hålls olika åsikter bland olika inriktningar eller lärda muslimer. Den generella förståelsen tenderar till att uppfatta den utomvärldsliga livsformen väldigt lik den kroppsliga här på jorden. Följaktligen är konceptet om himmelen och helvetet en materiell föreställning snarare än en andlig föreställning. Himmelen

presenteras enligt deras koncept som en oändlig stor trädgård bokstavligen överflödigt med vackra träd som kastar evig skugga under vilka floder rinner. Floderna består av mjölk och honung. Trädgården är full av frukter, och allt vad människan önskar sig av trädgårdens frukter får den på befallning. Köttet tillhör olika sorters fåglar, det är bara att önska sig vilket kött man speciellt behagar. Kvinnligt sällskap av utomordentlig skönhet och finess förses till fromma män utan någon begränsning till antalet, utan antalet avgörs enligt mannens kapacitet. Så många som de klarar av skulle de få.

Vad skulle de göra? Hur skulle de hänföra sig till varandra? Skulle de få barn eller skulle de leva ett ofruktbart liv av njutelse? Dessa är all de stumma frågorna. Njutbarheten som den är förstådd är intensivt sensuell. Inget arbete att utföra, inget arbete som går förlorat, ingen ansträngning att göra. Ett perfekt liv (*om ett sådant kan kallas för perfekt*) av komplett och total lättja, med valet att äta för mycket, dricka för mycket, eftersom det även kommer att finnas floder av vin nära floderna av mjölk och honung. Ingen rädsla för sur mage eller berusning! Lutande tillbaka på himmelska kuddar av silke och brokad kommer de att spendera tiden i en evig lycka - men vilken evig lycka!

De finns andra inom Islam som kategoriskt förkastar denna naiva förståelse av Qur'anens referenser av himmelen. Med många referenser till verser i den Heliga Qur'anen bevisar de att det Qur'anen beskriver endast är en metaforisk beskrivelse som inte har något kroppsligt i sig. Faktum är att den Heliga Qur'anen gör det väldigt klart att det kommande livet kommer att vara så annorlunda från alla former av liv här på jorden. Det är bortom all mänsklig fantasi att ens ha den blekaste aningen om den utomvärldsliga verkligheten.

عَلَىٰ أَنْ يُبَدَّلَ أَمْثَلُكُمْ وَنُشِئَكُمْ فِي مَا لَا تَعْلَمُونَ

... från att omforma er och från att utveckla er till något vilket ni icke har någon kännedom om.

Sura Al-Waqiah (Kapitel 56: Vers 62)

Detta är den bestämda redogörelsen av Qur'anen angående ämnet. På senare tid har grundaren av Ahmadiyya Samfundet, Hans Helighet Mirza Ghulam Ahmad ^{as} av Qadian, presenterat denna syn på andlig existens i jämförelse med kroppslig existens i sin unika och utmärkta avhandling kallad *"Filosofin i Islams lära"*. Allt som framställs i boken är väldokumenterat med hänvisningar till Qur'anen och traditioner av den Helige Grundaren av Islam. En kort redogörelse av det återges här.

Enligt hans grundliga studie kommer livet efter detta inte vara materialistiskt. Istället kommer det vara av spirituellt natur, av vilket vi endast kan visualisera vissa aspekter. Vi kan inte bestämma exakt hur saker och ting kommer att ta sin form. En av de mest framträdande dragen från hans vision om livet efter detta angår själen, som kommer att ge liv åt en annan mer sällsynt enhet. Denna enhet kommer att stå i samma förhållande till själen som själen står i förhållande till vår kropp i denna värld. Denna skapelse av en själ utifrån vår själ kommer att relateras till den sorts liv vi har levt här på jorden. Om våra liv här på jorden tillbringas i underkastelse till Guds Vilja och Hans befallningar, så kommer våra sinnen att gradvis bli kultiverade och anpassade till att kunna njuta av andliga njutningar på samma sätt som vi njuter av kroppsliga njutningar. Inom våra själar kommer en sorts embryonisk själ att ta form. Med detta kommer nya förmågor att skapas och nya sinnen att förvärfvas, med vilka de som är vana vid kroppsliga njutningar inte kommer att kunna finna någon glädje. Dessa nya typer av förfinade människor

kommer att kunna finna innehållet i sina hjärtan. Uppoffringar istället för inkräktandet på andras rättigheter kommer att bli njutbart. Förlåtelse kommer att ta övertaget över hämnd, och kärlek utan något själviskt motiv kommer att skapas som en andra natur, vilket kommer att ersätta alla förhållanden som har någon dold baktanke. Följaktligen kan man säga att en ny själ utifrån den redan existerande själen är under uppsegling.

Alla dessa projektioner angående utvecklingen av själen är slutsatser dragna från olika verser från den Heliga Qur'anen. Den precisa naturen av framtida händelser kan därmed inte bestämmas i detalj. Man kan endast säga att något i linje med det som har beskrivits kommer att inträffa, medan detaljerna för framtida händelser ligger bortom människans förståelse.

Det finns också vissa andra aspekter av det nya livet som måste diskuteras. Konceptet om helvete och paradiset i Islam är fullständigt olik den syn som människor normalt har på ämnet. Helvete och paradiset är inte två separata platser som upptar olika rymder av tid och rum. Enligt den Heliga Qur'anen täcker paradiset hela universum. *"Var skulle då helvetet i så fall vara?"* frågade en av den Helige Profetens följeslagare. *"På samma plats"*, var svaret, *"men du kommer inte ha förmågan att förstå deras samexistens"*. Sagt i vanliga mänskliga termer, så kommer de se ut att ockupera samma tid och rum, men eftersom de tillhör olika dimensioner så kommer de att samexistera utan att interferera med varandra och istället stå i nära förhållande till varandra.

Men vad innebär då paradisetets sällhet och eldens pina i helvetet? För att svara på denna fråga har den Utlovade Messias ^{AS} illustrerat följande: "Om en man nästan dör av törst men för övrigt är helt frisk, så kommer kallt vatten att skänka honom en sådan djup tillfredställande njutning, som annars inte kan åtnjutas när han normalt dricker vatten eller när han dricker

en utsökt dryck av sitt tycke. Om en man är törstig och även hungrig så behöver han en omedelbar källa av energi. En kyld klase av vindruvor kan då skänka honom en sådan djup tillfredsställelse vilken annars inte kan åtnjutas i normala förhållanden. Men samtidigt är god hälsa en nödvändighet för dessa njutningar. Tänk er nu istället en väldigt sjuk man, som håller på att få kväljningar och försöker kräkas upp den lilla vätska som han har kvar i kroppen, och är nära döden på grund av uttorkning. Om man bjuder honom på ett glas kallt vatten eller en klase kylda vindruvor, så kommer han inte bara att avstå, utan själva åsynen av dessa saker kommer att skapa en häftig avsmak och absolut avsky hos honom”.

Med hjälp av sådana illustrationer klargjorde den Utlovade Messias^{AS} att helvete och paradiset endast handlar om relativitet. En hälsosam själ, som har förvärvat ett sinne för goda saker, kommer att åtnjuta ännu större njutning än innan när den kommer i omedelbar kontakt med ett objekt av sitt tycke. Allt som en frisk andlig man kräver under sitt liv är att uppnå och känna Guds närhet och Hans egenskaper som aldrig förr. I paradiset kommer en sådan frisk själ att kunna börja se, uppnå och känna Guds närhet och Hans egenskaper som aldrig förr. Sådana saker kommer, enligt den Utlovade Messias^{AS}, inte bara att förbli andliga värderingar utan kommer att anta överjordiska former som den nyfödda himmelska själen kommer att åtnjuta med hjälp av den gamla själen, som kommer att fungera som en kropp för den. Detta kommer återigen att vara en fråga om relativitet. Det omvända kommer att bli ett sant helvete, i den bemärkelsen att en ohälsosam själ kommer att skapa en ohälsosam kropp för den nya själen i livet efter detta. Och samma faktorer som skänker njutning till den hälsosamma själen kommer att skänka pina och djup smärta för den ohälsosamma själen.

När vi talar om vårt medvetande och vår själ i jämförelse med vår kropp av kött och blod så finns det en oerhörd skillnad hos karaktären av deras existens, som nästan är ofattbar. Varje del

av kroppen är levande och bultar av liv, inte bara i materiella termer utan även i medvetenhet. Varje del av människans kropp är begåvad med någon typ av medvetenhet. Vetenskapsmän försöker förklara denna medvetenhet i termer av elektroniska impulser. Men en sådan förklaring är grovt förenklad och beskriver inte det övergripande medvetandet och undermedvetandet hos människan eller immunsystemet och andra självständiga funktioner hos människokroppen, vilka ligger långt bortom vår förståelse.

Så vad är medvetandet? Hur kan detta ultimata "Jag" i varje levande ting definieras och förklaras? Kan vi referera till det i psykologiska termer av ett ego? Men aldrig någonsin har en psykolog kunnat definiera egot. Det är något som i religiösa termer beskrivs som själen. Det finns inte något sätt att mäta förhållandet mellan själen och vår kropp. I termer av utsökthet är själen, även i den mest förenklade formen av vår uppfattningsförmåga, så förträffligt och så förfinad att den inte på något sätt kan liknas vid den kropp som den upptar. Tänk dig nu scenariot av födelsen av en ny själ inuti redan existerande själen över en period av miljarder år. I slutet av denna utveckling kommer vi, i termer av raritet, att erhålla en själ som står i samma förhållande till den gamla själen som den gamla själen står i förhållande till vår kropp. Något liknande denna utveckling kommer att ske, i relativa termer, och den framtida existensen av liv kommer på detta sätt också att kombinera två olika tillstånd i en enda enhet. I relativa termer kommer ett tillstånd vara lik kroppen och den andra lik själen. I jämförelse med vår kropp kommer vårans själ att uppträda som en kropp i en ny utvecklad form av existens.

För ytterligare detaljer kring ämnet uppmanas läsaren till att läsa den fullständiga redogörelsen, som avhandlar inte bara detta ämne utan diskuterar även andra teman som uppviglar många människors tankar världen över.

Kort sagt, så skapar varje individ sitt eget helvete och sitt egna paradiset. Och i enlighet med varje individs tillstånd skiljer sig varje persons paradiset från andra personers paradiset och på samma sätt skiljer sig varje persons helvete från andra personers helvete, samtidigt som dessa tillstånd upptar och befinner sig i samma tid och rum i en utomvärldsliga dimensioner.

Vad sker med en människas själ mellan perioden av dennes kroppsliga död och dennes återuppståndelse på Domedagen? Den Helige Profeten ^{SA} uppges ha sagt att efter vår död så kommer fönster att öppnas i våra gravar; för de fromma kommer fönster att öppnas från paradiset och för de orättfärdiga kommer fönster att öppnas mot helvetet. Om vi dock skulle öppna en grav så skulle vi inte finna några fönster! Så det bokstavliga godtagandet av dessa ord kommer inte att framföra den sanna betydelsen av detta ämne. Det är omöjligt att den Helige Profeten ^{SA} någonsin skulle vilseleda oss, därmed måste han ha talat metaforiskt. Hade så inte varit fallet så skulle vi, varje gång vi grävde upp en grav, finna fönster som öppnade mot helvetet eller fönster som skulle låta oss känna den ljuvliga doften av paradiset. Men vi bevittnar inte något av detta. Så vad innebär den Helige Profetens ord?

Graven är i själva verket en intermediär fas av existens mellan detta liv och livet härafter. Här kommer det spirituella livet gradvis fortskrida genom flera steg tills det når sitt slutliga öde. Med Allahs Befallning, kommer sedan en trumpet att ljuda varpå den slutliga spirituella formen kommer att skapas. Under denna tillfälliga period kommer olika själar att passera olika skepnader av paradiset eller helvetet innan de når sin slutliga grad av fullkomlighet, redo att uppbringas i ett fullständigt transformerat väsen. Qur'anen illustrerar detta koncept på ett väldigt vackert sätt:

مَا خَلَقَكُمْ وَلَا يَبْعَثُكُمْ إِلَّا كَنَفْسٍ وَاحِدَةٍ

Er skapelse och er uppståndelse är bara som en enda själs (skapelse och uppståndelse).

Sura Luqman (Kapitel 31: Vers 29)

Funderandes över skapelsen av ett barn från en enda cell, finner man följande Qur'aniska redogörelse:

هُوَ الَّذِي يُصَوِّرُكُمْ فِي الْأَرْحَامِ كَيْفَ يَشَاءُ

Det är Han som formar er som Han vill i moderlivet...

Sura Al-Imran (Kapitel 3: Vers 7)

Detta ämne är relaterat till ämnet om de två identiska skapelserna som har nämnts ovan. Tag för exempel fallet med barn som har medfödda sjukdomar. Sådana barn ådrar sig inte plötsligt sjukdomen vid förlossningen, utan utvecklar gradvis ett sjukligt tillstånd som är progressiv och som börjar vid tidpunkten av deras tidiga embryoniska stadium. På samma sätt kommer en själ som är spirituellt sjuk, i sitt embryoniska stadium innan dess återuppståndelse på Domedagen, att lida genom olika skepnader av helvete likt det sjuka barnet i sin moders livmoder. Ett hälsosamt barns utveckling är däremot totalt annorlunda, till och med dess sparkande uppskattas av modern.

Frågan som nu uppstår är: *Kommer själen att framskrida på samma sätt som barnet i livmodern, och kommer den att passera samma stadier?* Svaret på denna fråga finns i samma vers från Qur'anen som framställdes tidigare: *Ma khalakakum wa ma basukum illa ka nafsin wahidin* - Er skapelse och er uppståndelse är bara som en enda själs (skapelse och uppståndelse).

För att förstå den andra skapelsen eller återuppståndelsen, så behöver vi förstå hur ett barn tar form i sin moders livmoder. Dessa former tar uppenbarligen endast nio månader att utveckla, medan livets skapelse i verkligheten är spridd över flera miljarder år. För att gå tillbaka till början av det zoologiska livet, så genomgår ett barn nästan alla olika stadier av livets evolution. Utvecklingen av ett barn, från början av graviditeten till dess kulmination nio månader senare, reflekterar alla stadier av skapelsen. Med andra ord, repeteras alla faser av evolutionen på dessa nio månader, en efter en och i en sådan hög hastighet som är bortom vår fantasi. Den upprätthåller alla stadier av evolutionens system och presenterar en bild av den.

Skapelsen av livet har genomgått en lång period av utveckling för att nå den form som vi bevittnar på nio månader. Detta belyser det faktum att perioden av vår första skapelse var väldigt lång och att vår andra skapelse också kommer att sträcka sig över en lång tidsperiod. Genom att studera dessa nio månader kan vi lära oss en hel del om de miljarder år av livets historia, också om själars evolution i den nästa världen. Det är nog säkert att dra slutsatsen att den tidsperiod som krävdes från livets tidiga ursprung till den slutliga skapelsen av människan, återigen kommer att krävas för utvecklingen av själen efter döden.

Till stöd för detta resonemang deklarerar den Heliga Qur'anen kategoriskt att när själarna är återuppståndna så kommer de att tala med varandra för att försöka avgöra hur länge de levde på jorden. Vissa kommer att säga *"Vi levde i en dag"* medan andra kommer att säga *"Vi levde i mindre än en dag"*. Allah kommer då att säga: *"Nej, inte ens det är korrekt"*. Med andra ord kommer Allah att säga *"Ni levde på jorden mycket kortare tid än vad ni uppskattar"*. I verkligheten är förhållandet mellan ens livstid och en liten del av en dag i stort sett detsamma för

tiden det kommer att ta för en själs återuppståndelse i förhållande till hela dess gångna liv. Ju längre bort något är desto mindre ter det sig vara. Vår barndom känns som en erfarenhet av endast några sekunder. Ju längre bort stjärnor är belägna, desto mindre ser de ut att vara. Vad Allah försöker säga oss är att vi inte kommer att bli dömda dagen efter det att vi har dött. Istället kommer dömandet att inträffa så långt fram i tiden att våra förra liv kommer att te sig vara endast några sekunder långa, som en liten punkt långt borta.

Kortfattat beskrivs en människas återuppståndelse som en omvandling som hon inte kan föreställa sig och en händelse som är lika säker som hennes existens på denna jord. Alla dessa ämnen har förklarats i detalj i den Heliga Qur'anen.

ÖDET OCH DET FRIA VALET |

Ämnet *ödet* är väldigt komplicerat och har debatterats genom tiderna av filosofer och teologer. I nästan alla religioner finns det någon form av referens till ödets natur.

Vi kan dela upp de som tror på ödet i två huvudkategorier. De som blint tror på ödet, presenterar det som förutbestämt av Gud för allt, litet eller stort. Denna syn är populär bland mystiska Sufiska sekter, som lever ett separat liv från vanliga människor. De påstår att människan inte har kontroll över någonting alls. Allting är förutbestämt. Detta betyder då att allt som händer ingår i Guds stora plan, som endast Gud känner till. Detta är ett väldigt problematiskt koncept som oundvikligen leder in på frågan om brott och straff, vite och belöning. Om en man inte har något val, då bör han inte belönas eller straffas för sina handlingar.

Den andra synen är den om det fria valet, där ödet praktiskt taget inte spelar någon roll i vad människan bestämmer sig för och gör.

Under diskussionen om ödet finner sig ett annat viktigt filosofiskt ämne vägen in i diskussionen och gör det ännu mer komplicerat. Det är frågan om prekognition. *Vad har Guds förkunskap för roll när det gäller framtida händelser?* Det är frågan, till vilken svaret har avhandlats dåligt av debattens inblandade parter. Vi behöver inte gå in på en lång diskussion om komparativa för- och nackdelar av de argument som presenteras av dem som tror på ödet och de som

inte tror på det, utan vi ska endast försöka beskriva ämnet ur den Islamiska synvinkeln.

Ödet har många kategorier, där varje kategori spelar en tydlig roll i respektive verksamhetsområde, vilka verkar samtidigt. Naturens lagar är allenarådande och ingen står ovanför deras inflytande. Detta är den generella plan av saker och ting vilken kan refereras till som det vidaste konceptet av ödet. Vem helst som följer naturens lagar med ingående förståelse av dem, kommer att vinna ett visst övertag mot dem som inte har sådan förståelse. Sådana människor är alltid ämnade att vara fördelaktiga och forma bättre liv för sig själva. Men för ingen av dem är det förutbestämt att de ska tillhöra en specifik gruppering i förhållande till deras liv på den rätta eller felaktiga sidan av naturens lagar.

Det fanns en tid i den tidsepok som föregick renässansen i Europa då den Muslimska världen var längre framskriden gällande förståelsen av naturens lagar. Muslimerna befann sig följaktligen i ett läge då de kunde dra fördelar av denna kunskap. Senare när denna fördomsfria och öppet sinnade studie av naturen skiftade till Västvärlden så inledde detta en ny dag av ljus och kunskap för Västvärlden medan Öst började störta in i en lång mörk natt av önsketänkande, vidskeplighet och drömmande. Detta är ödet naturligtvis, men av en annan typ. Den enda lag som är förutbestämd i förhållande till detta öde är den oföränderliga befallningen om att den som studerar naturen utan fördomar och tillåter sig själv att ledas var helst naturens lagar leder honom, kommer att träda in på stigen av eviga framsteg. Detta är den generella och alltgenomgripande kategorin av ödet som överstiger allting, förutom de lagar av ödet som förhåller sig till religionen.

Innan vi tar upp diskussionen om ödets framställning inom religionen ska vi ytterligare utforska detta universella öde av naturens lagar. I ett

globalt perspektiv påvisar dessa lagar vissa inslag av förutbestämelse, men av en annan typ än vad som vanligen förstås. I denna bemärkelse talar vi om sådana säsongsbetingade och periodiska förändringar i atmosfärisk balans vilka representerar ett väldigt komplicerat ekosystem inom vilket även avlägsna händelser som solfläckar spelar roll. På samma sätt medför meteoritiska invasioner av planeter vissa förändringar som reflekteras i motsvarande variationer av väder, klimat etc. Dessa stora påverkningar tillsammans med periodiska förändringar i klimatet (*vilka är orsakade av olika faktorer, varav många inte ännu är bestämda*) medför små förändringar i vegetativa och animala tillväxtmönster på jorden. Det finns också faktorer som är ansvariga för torkor eller skiftandet av säsonger från en del av jorden till en annan. Växlandet mellan istider och den globala uppvärmning är några av flera konsekvenser av kosmiska påverkningar. Hur som helst påverkar inte dessa större förändringar den individuella människans liv här på jorden, men i slutändan tillhör också alla individer människosläktet *Homosapiens*, som i stort påverkas till en viss grad.

Det finns inga belägg för att en människas liv är förutbestämt, att denne inte har valet att välja mellan bra och dåligt, eller rätt och fel. Den Heliga Qur'anen avvisar bestämt konceptet om tvång, och deklarerar tydligt att varje människa är fri att välja mellan gott och ont:

لَا إِكْرَاهَ فِي الدِّينِ

Det finns inget tvång i religionen. ...

Sura Al-Baqarah (Kapitel 2: Vers 257)

Och:

لَا يُكَلِّفُ اللَّهُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا لَهَا مَا كَسَبَتْ وَعَلَيْهَا مَا اكْتَسَبَتْ

Allah betungar icke någon själ utöver dess förmåga. Den skall få (den belöning) den förtjänar och den skall få (det straff) den ådrager sig. ...

Sura Al-Baqarah (Kapitel 2: Vers 287)

Och även:

وَأَنْ لَّيْسَ لِلْإِنْسَانِ إِلَّا مَا سَعَىٰ

Och att människan icke kommer att få något utom det hon strävar efter.

Sura Al-Nadjm (Kapitel 53: Vers 40)

Hur som helst finns det vissa sfärer av ödet i förhållande till religionen som är förutbestämda och oföränderliga. De refereras i den Heliga Qur'anen som Guds Tradition. En sådan tradition är ödet att Guds budbärare alltid kommer att segra, vare sig de accepteras eller ej. Om de förnekas så är det deras motståndare vars planer kommer att frustreras. Profeterna, deras budskap och uppdrag måste alltid segra oavsett hur mäktiga deras fiender än är. Några exempel på detta från människans levande historia är konfrontationerna mellan Moses ^{AS} och Farao, mellan Jesus ^{AS} och hans motståndare, och mellan Muhammad ^{SA} och hans vedersakare. Abraham ^{AS} och hans tro, och de som stödjer honom och hans budskap dominerar världen. Moses ^{AS} och de som vördar honom, Jesus ^{AS} och hans budskap, och Profeten Muhammad ^{SA} och vad han stod för, dominerar nästan hela världen. Men ingen är idag särskilt förtjust i dem som stödjer deras motståndares värderingar. Detta öde sätts inte i verket i andra konfrontationer mellan vanliga människor. Den allmänna regeln i det fallet är att de starka kommer att förgöra de svaga. Men när

det gäller det religiösa ödet så blir det omvända förhållandet en oinskränklig princip.

Naturens lagar fungerar smidigt och man finner normalt inte några undantag i de generella reglerna. Men enligt planen för saker och ting som olika verser från Qur'anen antyder, tillhör naturens lagar många kategorier och sfärer. De krockar inte med varandra inom sina egna sfärer, men de motarbetar varandra oavsiktligt och de lagar som besitter en större kraft övervinner alltid de svagare. Även en lag som har en bred och lång påverkan kan besegras inom en mindre sfär av en mer kraftfull lag som verkar mot den. Termodynamiska och elektromagnetiska lagar kan i motsats till gravitationens lagar vinna i mindre och begränsade områden. Hur som helst är gravitationen bredare i sin påverkan och mer långgående. Samtidigt som människans förståelse för naturen utvecklas från tidsålder till tidsålder, så blir också saker som man innan förkastade som omöjliga mer begripliga och föremål för vardagliga observationer.

Ur denna synvinkel och enligt Islam, använder sig Gud av vissa dolda naturlagar och dess tecken om Han bestämmer sig för att hjälpa Sin tjänare. För de vanliga åskådarna ter sig denna gudomliga hjälp som ett mirakel och något övernaturligt, trots att den egentligen sker i linje med de rådande naturlagarna vilka är kontrollerade till det yttersta för att frambringa en häpnadsväckande effekt. Här spelar ödet en specifik roll i livet hos en speciell tjänare av Gud.

På samma sätt kan ödet förstås i relation till en individs genetiska, sociala och ekonomiska bakgrund eller dennes utbildning. Saker som alla verkar vara en hjälplös produkt av de rådande förhållandena. Denna hjälplöshet hos en individ utgör dennes öde över vilket han inte har någon kontroll. Sålunda sägs det att en förmögen mans barn föds med en silversked i munnen.

De förhållanden inom vilka en människa föds, det samhälle som en växer upp i, det dagliga spelet av chans som spelar en roll i varje persons liv, infallandet av den så kallade turen till ens fördel eller nackdel, de olyckor som man undkommer eller faller offer för, är alla sådana områden inom vilka en individ inte har något val eller kan påverka. Samtidigt kan det inte antas att en individ är ett särskilt mål för sådana händelser eller olyckor vilka spelar en viktig roll i skapandet av dennes liv.

Individer som föds i hem som är betungade av fattigdom är mer sannolika att bli inblandade i mindre eller större brott. Fattigdom är den mest drivande kraften av alla faktorer som skapar och befrämjar brott. Om detta förstås att vara ödet så kommer det att spegla en mörk reflektion av vår Skapare. Så först och främst bör det tydligt förstås att ödet endast är en del av ett större system för saker och ting vilket inte utfärdar några särskilda på förordningar mot personer i särskilda familjer. I en större ekonomisk plan är de bundna till att vara mer eller mindre lyckliga människor med relativa fördelar och nackdelar. Det är felaktigt att säga att de innan sina födelser är stämplade av ödets skapare att födas under vissa specifika förhållanden. Men det finns också andra frågor att besvara. *Hur skulle dessa människor behandlas i förhållande till de brott som de har begått i jämförelse med sådana människor som har fötts i mer hälsosamma förhållanden och som har väldigt få eller inga bakgrundsfaktorer vilka eggat dem till brott? Om brottet som har begåtts är detsamma ska de då alla behandlas lika?* Den Heliga Qur'anen besvarar denna invecklade fråga i följande vers:

لَا يُكَلِّفُ اللَّهُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا

Allah betungar icke någon själ utöver dess förmåga.

Sura Al-Baqarah (Kapitel 2: Vers 287)

Detta innebär att bakgrundsfaktorer, sociala och andra faktorer vilka omger en person, kommer säkerligen att inräknas och han kommer att dömas därefter. I Allahs syn är det inte bara själva brottet som bestraffas mekaniskt utan alla faktorer som har gett upphov till brottet beaktas, vilket ger det ultimata resultatet av rättvisa. Den lycklige och den olycklige kommer inte att dömas med lika stränghet och det kommer säkerligen att ges utrymme för miljön och bakgrunden av den person som har begått brott. På samma sätt kommer en person vars levnadsförhållanden hindrar denna från att göra gott också att belönas i större utsträckning för sina goda handlingar, än en person i vars levnadsförhållanden eller omgivning goda handlingar tas för givet.

Sålunda är frågan om ödet högt komplicerad, men eftersom det slutgiltiga beslutet ligger i händerna på den Allvetande, den Allt välgörande, den Allsmäktige och den All Vise Gud så kommer i slutändan rättvisans föreskrifter sannerligen att råda.

Det finns vissa områden inom vilka en människa är fri att utöva sin vilja, där han kan välja mellan gott och ont, rätt och fel, för vilket han kommer att hållas ansvarig för. Å andra sidan finns det områden inom vilka en människa har lite eller inget val, och verkar då vara en marionett som styrs av en hand. Den generella plan av saker och ting i naturen vilka täcker och kontrollerar ödet av nationer och olika folkslag är ett sådant område. Förhållandena av en vidare tillämpning av vissa lagar gör en individ av ett samhälle fullständigt hjälplös. Han har inte något annat val än att följa med strömmen i en flod.

Ämnet om ödet är väldigt komplicerat och kräver en separat och mer fullständig behandling. Så med dessa få ledtrådar vill vi avsluta denna diskussion.

Vi ber om läsarens uppmärksamhet på den allvarliga orättvisa som har skett mot Islam av Västvärlden. Som det har demonstrerats, med hjälp av Qur'anens läror och den Helige Profetens ^{SA} befallningar kan Islam bara beskrivas som en religion av fred. Islam täcker alla sidor av mänskligt liv och sänder ett meddelande av fred till dess anhängare i deras relation till medmänniskorna och relationen till Gud. Utan fördomar och rädsla för motsägelser kan vi påstå att ingen annan religion framhäver fred lika mycket som Islam, inte ens en bråkdel. Trots att följarna av många religioner hävdar likadant, talar vi här om ett anspråk som skall stödjas fullt ut via befallningar som finns i de Gudomliga skrifterna. Om varje religion skulle betona fredens roll i mänskliga angelägenheter till samma grad, är detta en mycket välkommen gest som vi uppskattar, och på vilken vi kan bygga vårt hopp på mänsklighetens framtid. I så fall borde det vara varje religions ledarskaps primära ansvar att föra fram budskapet av fred som mänskligheten idag är i stort behov av.

Tragiskt nog framstår vissa anhängare av Islam som ett hot mot internationell fred genom att förespråka terrorism i Guds namn och i Islams heliga Profets namn som var en levande förebild för fred. Om väst presenterar Islam som en religion bestående av terror och nekandet av fundamentala mänskliga rättigheter, är det inte enbart deras fel. Denna syn på Islam delas av ett stort antal muslimska samfund. Genom att prata om religiös suveränitet inom alla andra områden av mänskliga intressen, och samtidigt hävda att Islam eftertryckligt förnekar det internationellt accepterade konceptet av

mänskliga rättigheter, är i sig själv tillräckligt för att fläcka Islams bild.

Oavsett om andra världsreligioners skrifter har presenterat den idealiska universella freden, kan det med största säkerhet sägas att alla religioner tycks sträva mot ett sådant ideal. Detta skapar en grund för en gemensam ansträngning av alla religiösa ledare att jobba tillsammans för världsfred. Istället för att peka på varandras skillnader skulle det vara mer tillrådligt och fördelaktigt om de religiösa ledarna visade överenskommelse. Detta, är vi säkra på, skulle accepteras som den bindande faktorn mellan alla religiösa samfund. Detta skulle kunna ha som konsekvens att mänskligheten, oavsett land, troslära eller färg fördes samman. Om inte religionerna tar sig an denna uppgift finns det ingen annan som kan, eftersom detta är den enda kraft kapabel att överskrida nationella, geografiska och rasbarriärer.

Med denna ärliga vädjan till alla världsreligioners ledare avslutar vi denna korta avhandling med hopp för framtiden. Strävan efter fred är en fråga om mänsklig överlevnad och bör därför tas på fullt allvar.

An Elementary Study of Islam

On March 12, at the invitation of the department of Islamic Studies , Seville University , Spain, Hadhrat Mirza Tahir Ahmad delivered an address entitled Islam- A Discourse on its Elementary and Fundamental Teachings.